

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

4 Ocak 2012 Çarşamba

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

4 Ocak 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

**Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme
Kanunu Tasarısı (1/485)**

Sayfa

1:37

İ Ç İ N D E K İ L E R

BİRİNCİ OTURUM

Sayfa

1:37

Tümü Üzerinde Görüşmeler

1:37

Ertuğrul GÜNAY (Kültür ve Turizm Bakanı)	(İzmir)	1:4,5,6,20:25,26,26,29
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	4:5
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	5:6
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	6:8,18:19
Hülya GÜVEN	(İzmir)	8,26,26
Orhan ATALAY	(Ardahan)	8:9,19:20
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	9:10,30:31
İsmet UÇMA	(İstanbul)	11:12,25:26
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	12:14
Zühal TOPCU	(Ankara)	14
Mehmet Naci BOSTANCI	(Amasya)	14:16
Nebi BOZKURT	(Mersin)	16:17
Ahmet Duran BULUT	(Balıkesir)	17:18
Temel COŞKUN	(Yalova)	18
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	19

Suat ÖNAL	(Osmaniye)	20
Ayşenur İSLAM	(Sakarya)	26

Önerge		26:27
Gerekçe		27

Fikri IŞIK	(Kocaeli)	27:28,29,29,29
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	28:29,29,29,30,33,33
Ertuğrul GÜNAY (Kültür ve Turizm Bakanı)	(İzmir)	29,31,32,34,34
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	30,32,34
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	30:31,32,33
Komisyon Uzmanı		31,32

Açılma Saati: 11.06

Kapanma aati: 12.50

4 Ocak 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

-----0-----

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız var. Komisyonun 24'üncü Dönem 2'nci Yasama Yılı 3'üncü toplantısını açıyorum.

Bugünkü gündemimizde (1/485) esas numaralı Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu Tasarısı yer almaktadır.

Şimdi, öncelikle, bu tasarıyla ilgili birkaç hususu belirtmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, bu tasarı 23'üncü Dönemde Komisyonumuza havale edilmiş, Komisyonumuzda görüşülerek karara bağlanan tasarı 382 sıra sırasıyla Genel Kurul gündemine girmiş idi. Ancak, 23'üncü Dönemde sonuçlandırılmayan tasarı seçimlerin yenilenmesi nedeniyle hükümsüz sayılmış. 24'üncü Dönemde Hükümet tarafından yenilenen tasarının tümü üzerindeki görüşmeyi başlatıyorum.

Önce tasarı hakkında, uygun görürlerse, bilgi vermek üzere Sayın Bakana söz verelim.

Buyurunuz efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bu yeni yasama döneminde benim ve Bakanlığımızın katıldığı ilk komisyon toplantısı, hepimiz için hayırlı olmasını diliyorum, içtenlikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanımızın da söylediği gibi, bir süreden bu yana gündemimizde olan bir çalışma bu ve aslında biraz gecikmiş de -itiraf etmek gerekir- olan bir çalışma. 2008'de Bakanlar Kuruluna sevk etmiştik, 2009'da Komisyonunda görüştük ama arkasından, işte, Anayasa çalışmaları ve Meclisin öncelikle gündeme aldığı başka konular geçen dönem

yasalaşmasına fırsat vermedi bu çalışmanın. Şimdi hemen hemen aynı metni -birkaç öneri vardı, o önerileri biz benimsiyoruz, birazdan açıklayacağım- o şekilde tekrar Komisyona sunmak ve oradan da mümkünse Genel Kurula ivedilikle -şu tarihlerde gündem bir miktar rahat- sunmak ve Meclisten çıkarmak niyetindeyiz.

Bazı arkadaşlarımız geçen dönem bu Komisyonun üyesiydiler, geçen dönem bürokrat olarak masanın bu tarafında bulunan bazı arkadaşlarımız da şu anda milletvekili sıfatıyla aranızdalar. O yüzden, çalışmayı büyük ölçüde arkadaşlarımız biliyor.

Bir anlamda bir tarih çalışması, bir tarih çalışmasının altlığı üzerinde de çalıştığımızı düşünüyorum. Çünkü düzgün bir tarih yazmak için toplumsal belleğin, toplumsal hafızanın kayıt altına alınması gerekir. Bu konuda bir çalışma cumhuriyetin ilk yıllarında başlamış. Bizim, tabii, hem kendi hafızamız hem dünya hafızası açısından çok önemli zenginliklerimiz var.

Geçen dönem -şükranla ifade etmem gerekir hem Komisyonumuza hem Meclisimize- bu alanda çok önemli bir başka çalışmayı yaptık, yazma eserler merkezi kurduk, Yazma Eserler Başkanlığını kurduk. Dünyanın yazma eserler açısından en zengin ülkelerinden bir tanesiyiz ve İstanbul merkezli olmak üzere şu anda yazma eserleri kayıt altına alma, rehabilite etme konusunda yoğun bir çalışma içindeyiz. Ama Derleme Yasası'nın da bununla birlikte çıkması gerekirdi, burada bir gecikme oldu.

1934'te çıkarılmış Derleme Yasası. Tabii, o dönem büyük ölçüde matbaa baskısı olan eserlerin derlenmesiyle yetinilebiliyormuş ama aradan geçen zaman içinde artık bununla yetinmek mümkün değil. Çünkü basım teknikleri çok arttı, elektronik ortama kadar yayıldı ve şimdi bu alanları da kapsayacak olan bir düzenlemeye ihtiyacımız var.

Geçen dönem biz 2009'da Komisyonda bu çalışmayı yaptıktan sonra Mecliste yasa hâline dönüştüremeyince bu konudaki bazı açıkları gidermek konusunda bir genelge çıkardık ve bu çerçevede açığı kapatmaya çalıştık ve önemli ölçüde de kayıt altına alabildik, derlemeyi sağlayabildik. Mesela 2007 yılında 29 bin eser basılmış ülkemizde -şurada rakamlar olacak- bunun 19 bini derlenebiliyormuş. Fakat arada Bakanlığın yaptığı başka bazı önlemlerle ve 2010'da çıkardığımız genelgeyle, 2011'den itibaren yürürlükte olan genelgeyle, geçen yıl, 2011 yılında 43.217 eser basılmış, biz bunun 43 binini derlemiştik. Yani 10 bin kadar açık varmış 2007 yılında, geçen yıl 43.217'nin 217'si dışında 43 binini derlemiştik.

Yine, hatırlarsanız, 2009'un sonunda biz uzun bir aradan sonra, on bir yıl kadar bir aradan sonra Türkiye Yayıncılık Kongresi'ni topladık. Yayıncılık Kongresi'nin temel maddelerinden bir tanesi de Derleme Yasası idi ve bütün basın yayın alanındaki birimlerle derlemenin önemini paylaşan görüş alışverişleri yaptık ve bu konuda olumlu bir gelişme

sağlamaya çalıştık. Şimdi, bu yasaı çıkarırsak bizim genelgelerle, yönetmeliklerle yapmaya çalıştığımız bu derleme faaliyetinin tümüyle kayıt altına alınması, tümüyle gerçekleşmesi çalışması yasal teminatlarına da kavuşmuş olacak.

Şu anda uluslararası standart kitap numarası, uluslararası standart süreli yayın numarası, uluslararası standart müzik numarası ajanslarından biz Türkiye’de yapılan yayınları günü gününe takip ediyoruz ve derleme kütüphanelerine yasa çıkmadan bile bütün bu numaralar bildirilerek hangi eserin çıkacağı ve böylece takip edilmesini sağlamış bulunuyoruz. Ama yasa bizim işlerimizi çok daha kolaylaştıracak ve bir yasal temele kavuşturacak.

Bununla esas olarak ne yapmaya çalışıyoruz? Satır başıyla özetlemek istiyorum: Sadece baskı tekniğine dayalı fikir ve sanat eserleri derlenirken eski yasada şimdi elektronik ortamlar da dâhil bütün çoğaltma yöntemleriyle üretilen tüm eserler yasanın kapsamına alınmaktadır.

Mevcut yasayla derleme sorumluluğu sadece matbaalardaiken, matbaaların bu eserleri vermesi gerekirken şimdi sorumluluk yayınevleriyle yayın ve basımdan sorumlu gerçek ve tüzel kişi -bir şirket, bir kurum, bir dernek de yayın yaptırıyor- onlara da bu sorumluluğu taşıyoruz ve böylece derleme yükümlülüğünü çoğaltmış oluyoruz.

Yeni yasayla cezaları biraz daha caydırıcı hâle getiriyoruz. Eskiden cezalar çok sınırlı olduğu için “Vermesem ne olur?” anlayışı egemendi, şimdi vermemenin bir ciddi yaptırımını da getirmeye çalışıyoruz.

Geçmiş yasada ücretsiz olarak derleme nüshaları alındığı için bir yük hâline dönüşüyordu. Çünkü her verdiğiniz nüshanın size, yayıncıya bir maliyeti var. Şimdi giderler arasında hesaplamalarını sağlıyoruz. Böylece, verdiği nüshalar kendisi için bir yük olmuyor, gider hanesine yazılabiliyor.

Böylece, hem derlemeden sorumlu olanları artırıyoruz hem derlemenin gereklerini yerine getirmemenin yaptırımlarını çoğaltmaya çalışıyoruz hem de derleme nüshalarının yayıncıya bir yük olmasından yayıncıyı kurtarmaya çalışıyoruz. Esas itibarıyla, değerli arkadaşlarım, bunlar.

Bizim geçen dönem -sadece burada tartışıldı ama- bir yük hâline dönüşüyor diye sınırda tuttuğumuz kütüphaneler vardı, İzmir Millî Kütüphanesi ve İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi. Arkadaşlarımız önermişlerdi fakat “Yıllardan bu yana balyalar açılıyor, dosyalar açılmıyor; bunlar bir yük hâline geliyor.” iddiaları da, itirazları da bize ulaşmıştı. Fakat aradan geçen zaman içinde bu kurumlarla temas etme şansımız oldu. Talep var. Belki bazı nüshaları belli kütüphanelerde tutmamız gerekiyor, bazı nüshaları bulunduğu birimlerde tutmamız

gerekiyor, yerel gazeteleri kendi illerindeki kütüphanelerde tutmamız gerekiyor. Böyle bir sınırlı düzenlemeyi de biz şimdi İzmir Millî Kütüphanesi ve İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinin de bu kapsama alınması konusundaki geçmiş dönemde yapılmış olan önerileri şimdi benimsiyoruz. Ama bunu burada yapabileceğimiz gibi Genel Kurulda da bir ortak önergeyle çözümlenebiliriz ki o zaman sanıyorum ki işimiz bizim kolaylaşmış oluyor. Çünkü buradaki usule göre biz herhangi bir yeni değişiklik getirmeye başlarsak 1'inci maddeden itibaren teker teker görüşmüş olacağız. Ben ve arkadaşlarım Komisyonun emrindeyiz yani siz ne kadar çalışma süresi öngörürseniz biz ona uyarız. Ama Komisyonun işlerini kolaylaştırmak açısından bu önerileri benimsediğimizi ve buna ilişkin önergelerimizin de hazır olduğunu, oy birliğiyle sunulması hâlinde Genel Kurulda bunları kabul edeceğimizi de ayrıca arz ediyorum.

Dikkatiniz için teşekkür ederim efendim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Şimdi tümü üzerinde söz almak isteyen Komisyon üyeleri...

Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, açıklamalarınız için teşekkür ederiz.

Geçtiğimiz dönem de bu Komisyonda görüştüğümüz bu yasanın gerçekten Türkiye'nin önemli bir ihtiyacına cevap verecek bir yasa olduğunu biz de kabul ediyoruz. Ancak sizin “Genel Kurulda bu düzenlemeyi yapabiliriz.” öneriniz yerine biz o düzenlemenin -bizim de önergemiz var- burada yapılmasını tercih ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Bir konuda da özellikle dikkat çekmek istiyorum. Şimdi, Sayın Bakan, değiştirecek olduğumuz 8'inci maddeye göre 4 kütüphane derleme kapsamına alınıyor. Şimdi bu 4 kütüphaneden 1 tanesi İstanbul'da, 3 tanesi Ankara'da. İzmir'i de katacak olursak...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Beyazıt da var İstanbul'da.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır şu anki şekliyle. İstanbul Üniversitesini de katarsak 2 tanesi İstanbul'da, 3 tanesi Ankara'da, 1 tanesi de İzmir'de olacak ki bu en azından daha doğru bir yaklaşımdır. Yoksa en fazla araştırmacının, hele uluslararası alanda en fazla araştırmacının araştırma yaptığı İstanbul gibi 14 milyon nüfuslu bir kentte sadece Beyazıt Kütüphanesiyle bunu sınırlamanın son derece zor bir süreç başlatacağı düşünüyordum.

Ayrıca -bilmiyorum, mutlaka gitmişsinizdir ama- Beyazıt Kütüphanesine gidip de bir kitap alıp o kitabı incelemek gerçekten işkencelerin, ızdırapların en büyüklerinden biridir.

Otuz tane yere başvurursunuz, oturacağınız masaya oturursunuz, kaldırırlar başka masaya oturturlar, kışın soğukta çalışamazsınız yani koşulları da araştırmacıyı son derece zorlayan bir kütüphanedir Beyazıt Kütüphanesi.

Şimdi, benim altını çizmek istediğim konu şudur: Aslında, derleme giden kütüphaneler araştırma kütüphaneleridir. Hele İstanbul Üniversitesi gibi 1453'ten başlayan nadir eserler kütüphanesine de sahip olan bir kütüphanede, hiç kuşkusuz, kesintisiz kaynağın olması çok büyük önem taşır araştırmacı için. Ancak, araştırmayı öneriyorsak, araştırmacıları teşvik ediyorsak, bu derleme nüshaları gönderilen kütüphanelerin acaba bölgeler arası dağılımında daha adaletli bir yaklaşım izlenmesi gelecekte düşünülebilir mi? Sadece bir soru olarak şu anda bu soruyu hafızamızın bir tarafında tutmamız açısından soruyorum. Çünkü araştırmacının kalkıp -diyelim, bir üniversite öğrencisi, bir üniversitede akademisyen- Doğu ya da Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden İstanbul'a ya da Ankara'ya gelip, aylarca orada kalıp araştırma yapmasının ne kadar zorlayıcı olduğunu, maddi ve manevi külfet teşkil ettiğini de hatırlamak gerekiyor. Dolayısıyla, bu derleme kütüphanelerinin üçünü birden Ankara'ya yığıp da Türkiye'nin geri kalan yerlerinde İstanbul ve İzmir'le sınırlamanın en azından araştırmacıları teşvik açısından geleceğe dönük değerlendirilmesinin yararlı olacağı görüşümdedir.

Biz bu değişiklik yapıldığı takdirde yasanın tümüne onay veriyoruz.

Ben şimdiden hayırlı olmasını diliyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Serter.

Buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Bakan, teşekkür ediyoruz açıklamalarınız için.

Benim şimdi kafama bir şey takıldı. Bu 2005 yılında hazırlanmış olan bu tasarı aynen 2011'de önümüze aynı şekilde gelmiş. 2005 yılından 2011 yılına kadar...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Komisyonunda bazı değişiklikler yapıldı yani son şekli, şu an önümüzdeki şekil 2009'da Komisyondan çıkan şekil, 2006'daki metin değil.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – 2009'da yeni Türk lirası yoktu yani o...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Onları biz Komisyonda düzenledik.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bunun düzeltilmesi gerektiğinin altını çizmek lazım. Şimdi, bir...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Komisyonunda düzeltildi. İdari para cezası, madde 10, bin Türk lirası. Yeni değil. Onları redakte etti Komisyon.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Evet, bizim önümüzdeki metinde...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Eski metin var belki.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Eski metni bize vermişler. Dolayısıyla da bu da ayrı bir handikap.

Şimdi, özellikle bir yeni birim meydana getirirken ya da yeni bir organizasyon oluştururken iki şeye dikkat etmek lazım. Şimdi, makamlar fonksiyon yaratmaz; fonksiyonlar makam yaratır. Dolayısıyla, gerçekten bir ihtiyaç dolayısıyla bu tasarının ortaya çıktığı kesin, onu hiç tartışmaya bile gerek yok. Onun için burada bir aşırı örgütlenme ya da bir eksik örgütlenme var mı, ona bir bakmak lazım. Bir de üretilmiş olan kurumların yeteri kadar etkin olup olamayacağı ve bu etkinliklerinin kendi, özellikle sahip oldukları teknik altyapı ve personeliyle birlikte... Bir de mesela burada Derleme Müdürlüğü'nün bugün bizim aldığımız bilgiler kadarıyla alelusul bir şey içerisinde bir mekânı bulunduğunu... Bunların daha bağımsız ve özgün mekânlarda hizmet görmeleri gerektiğinin özellikle altını çizmek lazım. Yani bir şeyi yapmak, bir teşkilat kurmak, bir örgüt meydana getirmek kâğıt üzerinde mümkün olabiliyor fakat asolan bu örgütün etkin olabilmesi, fonksiyonunu yerine getirebilmesi ve zamanında bunu etki edecek derecede bir durumda ve noktada olması.

Yine, ifade edildiği gibi, biz de bu 8'inci maddede bulunan İstanbul Üniversitesi derleme kütüphanesi, İzmir'deki kütüphanenin behemehâl faaliyetlerini sürdürmesi ve bunun da bu kapsam içerisinde tutulması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü kültürler devam ederek gelişir, gelişerek de devam ederler. Dolayısıyla da bir kesintiye sebebiyet vermemek için bunların sürekliliğini ortaya koymak gerekiyor.

Bir de yine, dağılıma da bakmak gerekiyor; evet, İstanbul, İzmir, Ankara. İller, coğrafya, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve buralarda yeni üniversiteler teşekkül etti. Bunların konumlarını da dikkate alarak derlemeleri bu yönü itibarıyla da adaletli bir şekilde ve yaygın, her tarafa intikal edecek bir biçimde gerçekleştirmek lazım. Madem elektronik ortama atılıyor, o zaman başka bir şey daha var: Bu elektronik ortamdan, rahatlıkla, bu bölgelerde kurulacak yeni birimlere de bunların gönderilmesi mümkün olabilecektir.

Biz de bu çerçevede içerisinde bu değişiklikler yapıldığı takdirde olumlu bakıyoruz ve hayırlı olmasını diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; 1934 yılında bir yasa çıkarılarak Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu oluşturulmuş, bilahare

ise bu Kanun yetmiş yedi yıl sürdükten sonra ruhunu kaybetmiş. Tabii, yeniden bir düzenleme yapılmak istenmiş fakat bu da bir noktada akim kalmış. Şimdi ise yeni bir yasa tasarısıyla önümüze geliyor.

Burada Sayın Bakanımız bize bir rakam verdi, ben de araştırmıştım rakamları. 2010 yılında ISBN numarası alan kitap sayısı 35.700, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kütüphanesine gelen, derlemeden gelen yayın sayısı ise 21.363; çok büyük bir kaçak var. Çünkü kütüphaneden aldım bu sayıyı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kütüphanesinden aldım. Ayrıca, zaman zaman bu sayı yüzde 50'leri, yüzde 60'ları, yüzde 70'leri bulmuş bu kaçak sayısı. Bunu gidermek için de bir ceza konulmuş, cezai müeyyide konulmuş. Onu da araştırdım, 1934'ten bugüne kadar hiçbir kimseye ceza verilmemiş. Yani çıkarmış olduğumuz kanundaki cezai müeyyide 1934'ten bugüne kadar işlem görmemiş. Şimdi de bin lirayla 5 bin lira arasında bir cezai müeyyide getiriliyor. Bunlar, tabii, yeni bir düzenlemeyle beraber artık giderlerine sayacakları için belki gönderir matbaalar, yayınevleri veya tüzel ve özel kişiler de gönderebilir diye düşünüyoruz. Bu cezai müeyyidelerin denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani "Yetmiş yedi yıldır herhangi bir ceza verilmediğine göre bundan sonra da verilmez." gibi bir algı oluşabilir veyahut da bu gerçekleşebilir. Bu çok önemli.

Diğer bir husus: Biraz önce zatıalınızın bahsetmiş olduğu gibi, İzmir'deki kütüphanenin hem vakıf binası olması hem fiziki şartlarının müsait olmaması hem de personel sayısının yetersiz oluşu nedeniyle bu "derleme kütüphanesi" sıfatından kaldırılması gibi bir şey düşünülmesinin ortadan kalktığını söylediniz, çok memnun oldum, çok teşekkür ederim. Aynı zamanda, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinin de yine derleme kütüphanesi olarak devamı da çok güzel bir şey ama en önemli şey şu: Türkiye bir deprem kuşağında yaşıyor. Türkiye'de toprak kaymaları var, Türkiye'de deprem var. Bu Orta Doğu bölgesi çok önemli bir bölge. Zaman zaman bu bölgelerde, bu topraklarda yaşamak çok zor. Savaşların olduğu bir bölge, bütün savaşlar bu bölgelerde çıktı. Bence kütüphaneleri Ankara'da 3, İstanbul'da 2, İzmir'de 1 tane şeklinde dizayn etmek yerine ileride imkânlar müsait olduğu takdirde bunu coğrafi bölgelere göre tanzim etmenin doğru olacağını düşünüyorum. Bir, Güneydoğu Anadolu ve Orta Karadeniz'i; bir, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz'i içeren bir Antep, Maraş bölgesi, Van olabilir veya başka yer olabilir; 5 bölgeye tahsis etmenin daha doğru olduğu kanaatindeyim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin de derleme kütüphanesinden çıkarılmasının da doğru olacağını düşünüyorum. Onun yerine -Ankara'da zaten 3 tane var, 2 tanesi kalır- Türkiye Büyük Millet Meclisinin derleme kütüphanesi olmasından çıkarılarak başka bir şehre bunun tahsisinin araştırmacılar açısından, Türkiye'deki üniversitelerin çoğalması nedeniyle -165

üniversite, bu üniversitelerin çoğunluğu da şehir olarak nüfus yoğunluğunun az olduğu Güneydoğu Anadolu, Karadeniz’de ve de sayı olarak çok fazla- buraya tahsisinin doğru olacağını düşünüyorum.

Ama böyle bir kanunun getirilmiş olması doğru bir şeydir, çok doğrudur. Teşekkür ediyorum getirenlere. Sayın Başkana, Komisyonumuza ve Sayın Bakanımıza da teşekkürlerimi arz ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım ve sayın üyeler; bu İzmir’deki Millî Kütüphanenin derleme kapsamından çıkarılması bizleri çok üzmüştür. Fakat şu anda bu düzeltilmiş olduğu için de ayrıca teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Aslında Millî Kütüphanemiz bugün 2012 yılında 100’üncü yılını dolduracak ve bir vakıf kütüphanesidir. Yer konusunda belki sıkıntıları oldu ama o da çözümlenmiş durumdadır şu anda. Sivil toplum kuruluşu tarafından yönetilmekte ve birçok da kütüphane kaynakları ve kütüphane açısından da ödüller almış olan bir kütüphanemizdir. Elhamra Sineması’nı Sayın Bakanımız biliyor, aynı zamanda orası Kültür Bakanlığı tarafından da, Opera tarafından da kullanılan bir kısımdır.

Ankara’da, İstanbul’da ve İzmir’de düşünülen, bulunan bu kütüphanelerin İzmir’dekinin özellikle Ege Bölgesi’ne de hizmet verdiğini düşünürsek ve Ege Bölgesi’nde tek olduğunu kabul ettiğimiz durumda onun kaldırılması yazık olacaktı. Şu anda İzmir’de 7 tane üniversite vardır ve ben de hatta üniversitedeyken bazı ödevlerimi o kütüphaneden yararlanarak hazırlamıştım. Birçok üniversite öğrencisi oradan yararlanmaktadır. Araştırmacılara bilgi ve belgeleriyle büyük katkı sağlayan bir kütüphanemizdir ve bunun derlemeden çıkarılmamış olması İzmirli olarak bizleri mutlu etmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Atalay.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sayın Bakanım, Değerli Başkanım, kıymetli arkadaşlar; Değerli Hocamın biraz önce bahsettiği konuyu biraz katkıda bulunmak için açmak istiyorum.

Malumunuz Sayın Bakanım, büyük savaşlar büyük kütüphanelerin de, kitapların da yok olmasını hep intaç etmiştir. Mesela Moğolların Bağdat’ı istilasından sonra Dicle’nin günlerce mürekkep aktığını biliriz ya da İskenderiye Kütüphanesinin yakılıp yıkıldığını, yok edildiğini biliyoruz. Keza bizim de özellikle dil devriminden sonra birçok kütüphanelerimizde binlerce yıldır vücuda gelen ya da yüzlerce yıldır vücuda gelen birçok kitaplarımızın, eserlerimizin kaybolduğunu, yok edildiğini ya da itibardan düşürüldüğünü de biliyoruz. Geçen

yıl, Batı'da kurgulanmış "Buz Çağı" filmini izlemiştim. Orada insanlar kütüphanelerini en son kaybedilecek ya da en son başına tehlike gelebilecek şekilde koruma altına almışlardı, yer altına saklamışlardı.

Burada söylemek istediğim şudur: Esasında belki biraz daha genelleştirmek istersek, şahsen, kendi gözlemim, bizim il kültür müdürlüklerimizin yeniden yapılandırılması gerektiğine inanıyorum. Çünkü tanık olduğum, birebir tanıdığım, bildiğim birçok şehrin il kültür müdürlüklerine baktığımızda müdürlerimizin bu donanıma da, vizyona da, ufka da sahip olmadığını görüyorum. Dolayısıyla, illerin arşivlerinin oluşturulması, müdürlüklerimize getirilecek arkadaşların tarih, kültür, medeniyet, düşünce, sanat açısından donanımlı, birikimli kişilerden seçilmesi gerektiğine...

Mesela Diyarbakır'da bir grup arkadaşım üniversiteden Şarkiyat Araştırması Derneği kurmuşlardı. Beş altı yıl önce uğradığımda dediler ki: "Bu bölgede son derece zengin bir kültürel miras var, birikim var ama bunlar birebir kayboluyorlar." Bunları dijital ortamlara kazandırmak için, aktarmak için bir çalışma başlattılar. Geçen yıl sorduğumda bin küsur eseri bu manada yok olmaktan kurtarmış, dijital ortama aktarmışlardır. Dolayısıyla, bu son derece önemli bir konu. Özellikle ben bu derleme eserlerimizin toplanacağı kütüphanelerin sadece İstanbul, İzmir'le sınırlı kalmasının birçok açıdan riskli olduğunu düşünüyorum. Bunların mesela, Güneydoğu'da Diyarbakır'da, Doğu Anadolu'da Erzurum'da, İç Anadolu'da Amasya'da, memleketin değişik bölgelerinde son derece sağlıklı ortamlarda korumaya alınmasının gerekli olduğuna, uzun vadede binlerce yıl sonrasını düşündüğümüzde de bir zaruret olduğuna inanıyorum. Bu vesileyle, bunun inşallah hayırlı bir şekilde yasalaşmasını temenni ediyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; ben Cumhuriyet Halk Partisi Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar. Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü olarak birkaç şey söylemek istiyorum. Beş bin yıllık antik dönem tarihinden bu yana baktığımız zaman, özellikle Miletli ve Efes'te yaşayan Epikratus'un "Panta rei" dedikten sonraki "Her şey akar" dedikten sonraki yaşama baktığımızda, temel olarak dünyada kalıcı olan ve anılanların yıkılmış olmalarına, yok edilmiş olmalarına rağmen derleme kütüphanelerinin biriktirdikleri ve oradan hafızada kalanlar ile akılda kaldıklarını görüyoruz. O açıdan, Hükûmetin, özellikle Sayın Bakanın geçen dönemden bu yana ısrar ederek Çoğaltılmış Fikir Ve Sanat Eserlerini Derleme Kanun Tasarısını getirmiş olmasını Cumhuriyet Halk Partisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor

Komisyonu üyeleri olarak çok olumluyoruz, gerçekten çok önemli. 8'inci maddenin bizi rahatsız ettiğini, eski bir üniversite rektörü olarak ifade etmek istiyorum. Sabah Sayın Rektör Yunus Söyler'le İstanbul Üniversitesi Rektörüyle görüştüm, gerçekten rahatsız olduklarını ifade ettiler, hem İzmir'in hem İstanbul Üniversitesinin tekrar bu kapsama alınmış olmasını da çok önemsiyorum.

Dünyaya baktığımız zaman mesela Avrupa'da işte, 5-6 milyon, 8-10 milyon nüfuslu İskandinav ülkelerine baktığımız zaman, buralarda 5-6, 8-10 milyon nüfuslu ülkelerde dahi çok fazla sayıda derleme kütüphanelerin, özellikle üniversite kütüphanelerinin her birinin derleme kütüphanesi olduğunu görüyoruz. İşte, İsveç'teki Uppsala Üniversitesi yani normal bir yaşamın dışında İsveç'te bulunan diğer derleme üniversiteleri dışında çok özellik arz etmektedir, 5 civarında Nobel ödülü olan bir üniversite geleneğini sürdürmüştür ve eğer ileride Nobel ödülü alabilmek, Anadolu topraklarında Nobel ödülü almış bir bilim adamı çıkarmaya da hevesleniyor ve bu konuda bir şeyler yapmak istiyor isek İstanbul Üniversitesi, İzmir'deki Millî Kütüphane dışında Anadolu'da epey bir zamandır biriktiren, bu konuda oldukça ciddi yatırımlar yapan ve kütüphanelerini bildiğim üniversitelerin de bu kapsam içerisinde değerlendirilmesini öneriyorum. Bunlardan bir tanesi, eğer Karadeniz kuşağına bakacak olur isek, Karadeniz Teknik Üniversitesinin oldukça ciddi bir kütüphanesi vardır ve oldukça donanımlıdır. Doğu Anadolu'ya baktığımız zaman, Erzurum Atatürk Üniversitesinin oldukça ciddi bir kütüphanesi vardır ve donanımlıdır. Dicle Üniversitesinin oldukça donanımlı bir kütüphanesi vardır. Çukurova Üniversitesinin aynı şekilde oldukça donanımlı bir kütüphanesi vardır. Bunlar zaten kendi imkânlarıyla bir derleme yapmaktadırlar. Eğer önümüzdeki süreçlerde Türkiye'den bilimsel araştırmaların daha fazla olmasını, daha fazla sayıda bilimsel araştırmanın yapılmasını istiyor isek, araştırmacıların sadece İzmir, İstanbul, Ankara'ya gelerek burada çalışmalar yapmaları yerine bu söylemiş olduğum illerdeki üniversite kütüphanelerinin de derleme kütüphanesi kapsamına alınarak buraların da bugünden itibaren devlet tarafından, Hükümet tarafından desteklenmesini, böylelikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki, Karadeniz ve Akdeniz kuşağındaki üniversitelerde araştırma yapan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırmacı arkadaşlarımızın da heveslendirilmesi anlamında önemli olacağını düşünüyorum.

Ben, Cumhuriyet Halk Partisi üyeleri olarak 8'inci madde dışındaki tüm maddeleri olumladığımızı, 8'inci maddeyle ilgili değişikliği de burada yaptığımız takdirde biz genel olarak olumlu oy vereceğimizi ifade etmek istiyorum. Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Uçma, buyurun.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, iki husus ortaya çıkıyor. Birisi, nadir eserleri derleme ve ortak bilinci kayıt altına alma ama kimi yaklaşımlarda da araştırmacılarının müstefit de olabileceği kütüphanelerden bahsediliyor. Türkiye'deki kütüphanelerin tam envanterinin bir çıkarılması lazım. Elimizdeki mevcut durum nedir, ne kadarı atıl? Mesela, şimdi İzmir ve İstanbul devre dışı bırakılırken tekrar alınıyor. Hangi gerekçelerle devre dışı bırakılmıştı? İfade edildiği gibi, fonksiyonel olmadığından dolayı. Ben şimdi Galata Mevlevihanesi'nden biliyorum, orada gene bir Süheyl Hoca'nın defterini almaya çalışmıştık Sevgili Bakanım, arıyordum yetkiliyi, diyordu ki yani "Bir dur bakayım, önce bir çayın kaynasın, sonra kapıyı açacağım." falan diyordu. Bir arkadaş göndermiştim, tek elemanı orada ve orada Fatih dönemine ait tek bir sayfalık ferman vardı ve defterler çok darmadağınktı. Şimdi bunun tabii tarihsel nedenleri var yani bu bizim ülkemizde tarihsel nedenleri var. Bir reddi miras nedeni var, silahla kitap aynı masada yargılanarak gelen bir toplumsal yapımız var. Bunları aşmak lazım. Bunları aşabilmenin yolu sadece içteki envanterle sınırlı değil. Mesela, dışa nelerimiz gitti, neler götürüldü ya da mesela hâlâ bu tür nadir eserler kaçakçılığı yapılıyor Bakanım yani ve bunlarla ilgili bu yasal düzenleme çerçevesinde çok ciddi tedbirler alınabilir. Şimdi ben yayıncı olduğum için gelip gelip bize ceza vermişsiniz Sevgili Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Ceza yok diyordu arkadaşlar.

İSMET UÇMA (İstanbul) - Espri olsun diye söylüyorum. Bugün kayıt altına alınmış bin ila 5 bin lira arasında.

Efendim, bence bu hantallıklardan kurtarıp devlet mekanizmalarını bir izleme merkezi olması lazım çünkü Bakanlığımızın ISBN numarası verdiği yayınlar bellidir yani nadir eserler başka. Bunlar, bu kategoriler karıştı gibi geliyor Bakanım bana da onun için bunu söylüyorum.

Şimdi ben, Türkiye'de bu nadir eserler dışında o derlemeler için belli merkezler oluşturulabilir bölgesel olarak ama kütüphane olarak hepimizin ciddi bir atağa kalkması gerektiğini düşünüyorum. Bunun için Adalet Bakanlığının, Sağlık Bakanlığının ve Kültür Bakanlığının el ele vererek hareket etmesini, hatta Gençlik ve Spor Bakanlığının, Millî Eğitim zaten öyle... Bu bakanlıklar eğer koordineli bir şekilde çalışabilirse, öyle zannediyorum, Türkiye'de şikâyetçi olduğumuz okuma alışkanlığının olmayışına bir çözüm üretebiliriz ve kütüphanelerimizin fonksiyonel olması gerekiyor. Orada memurlarımız var, kapıları kapalı ve öğrencilerimiz yararlanamıyor ve çevresindeki olan kütüphanelerden de haberdar değil

zaten. Bu itibarla bu iki şeyi birbirinden ayrı mütalaa etmek lazım. Bu toplumsal hafıza için çok önemli. Ona mutlaka elden gelen ağırlık verilmeli ama sadece yurt içiyle değil yurt dışıyla da ilgilenilmeli, nelerimiz gitti, bu envanterde nelerimiz eksik, onlardan neleri derleyip toparlayıp tekrar getirebiliriz. Bir de sadece kendimize ait medeniyetin nadir eserlerinin değil mümkünse dünya nadir eserlerinin ortak bir müzede toplanması ve dijital ortama aktarılması konusunda Türkiye öncülük yapabilir diye düşünüyorum. Bu konuda Türkiye öncülük yapabilir. Şu hâlde benim iki talebim olmuş oluyor, elbette bu yasal düzenleme çok değerli ama burada yayınevlerine bir mükellefiyet yükleyerek hareket etmenin doğru olmadığını düşünüyorum. Zira, bir izleme ve gözlemeyle ve ISBN numaraları alan ürünleri takip edip satın alarak bunların üstesinden gelinebilir. Bu şey açısından Sevgili Bakanım yani soğuk bir tabir olduğu için yoksa bu neticede halledilemeyecek bir husus değil, onun için söylüyorum yani daha sivil bir kavramla bunu aşmak gerektiğini düşünüyorum. Biraz fazla devletçi ve çağrışımı kokusu var. O itibarla hantal bir çağrışım var. O itibarla bunu bir başka yöntemle açmanın yollarını da aramak lazım ve hep birlikte... Mesela ben yayıncıyım, sık sık bizden hapishaneler ve benzeri yerler kütüphane için kitap isterler ve bütün envanterleri hazırda ya da araç gereçleri, işte masayı sırayı yaptık, dolapları yaptık ama işte kitabımız yok derler, içi boş falan derler. Yani kitaba biz de galiba fazla değer vermediğimiz için onu diğer işte masa sandalyeden daha değersiz bir hâle, toplumsal bir durumdan bahsediyorum, getirip siz yazın yayınevlerine falan, hibe etsinler, kütüphane kurun falan. Bunun böyle olmaması gerekiyor, kütüphane sayımızın artması, işlevinin artması gerekiyor ve süratle bakanlıklar el ele vererek hapishanelerde mesela ve hasta bekliyor mesela, insanlar gelmiş koridorlarda hasta bekliyorlar, oralara bir yöntemle geliştirilerek mini kütüphaneler yapılabilir ve derhâl insanlar beklerken onları okuyarak gelişme imkânları bulabilir.

Bu vesileyle, bu yasanın hayırlı olmasını diliyorum, hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uçma.

Sayın Öner, buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli üyeler, Bakanlığın değerli mensupları; ben mülki idare kökenli bir üyeyim. Mülki idare kökenli diğer arkadaşlarımla görev paylaşımında danıştım, “Nereyi yazacaksınız?” “Ağabey İçişlerini yazacağız.” dediler. Peki dedim, siz İçişlerini yazın, ben Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunu düşünüyorum dedim. Çok da isabetli yaptığımı düşünüyorum çünkü günümüzde millî eğitimle ilgili sorunlarla herhâlde biraz daha fazla karşılaşacağız. Kanun hükmündeki kararnameyle Millî Eğitimin temel amaçlarının

değiştirilmiş olmasını kaygıyla karşılıyoruz. Kültüre ilişkin konularda da aynı duyarlılığı göstermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Atalay vekilim, kişisel sempati duyduğum bir değerli vekilimiz ancak dil devrimiyle ilgili kaygılarını paylaşmıyoruz. Çünkü dil devrimi o dönemde içinde Arapçanın, Farsçanın çoğaldığı bir süreçte bir öze dönüş çalışmasıdır ve uydurukçayla ilgisi yoktur. Dil devrimini eleştirenler, işte hostesler için “gök konuksal avrat” denilmiş, sigara için “tütünsel dumangaç” denilmiş veya radyo için “ses götürgeç” denilmiş diye birtakım sabote edici söylemleri barındıran bir polemik ama gerçekle ilgisi yok. Sonra, tutan sözcükler var okul gibi, uçak gibi pek çok sözcüğün, Türkçe kökenli sözcüğün önemli kazanımlar olduğunu değerlendirmeliyiz ve dil devrimi adı altında tarihimize ilişkin bir olumsuzluk yaşanmamıştır diye düşünüyorum. Herhâlde bir dil sürçmesinden ibarettir.

Diğer konularda da komisyon olarak çok dikkatli olmamız gerektiği konusunda düşüncelerimi paylaşmak istiyorum. Millî Eğitim, iki tane “millî” tanımlamalı bakanlığımız var bizim. Birincisi Millî Eğitim, bir diğeri Millî Savunma. Bu ikisinin millî olması gerekli. Tabii, evrensel boyutunu ihmal etmiyoruz, ona da saygı duyuyoruz ve evrenselliğe açığız ama millî tanımlamasına aykırı yaklaşımlara karşı durmamız gerektiğini de izninizle paylaşmak istiyorum.

Kültüre ilişkin değerlendirme de aynı şekilde. Bizim en önemli kültürel edebî kaynaklarımızdan birisi Dede Korkut hikâyeleridir. Fuat Köprülü “Türk edebiyatının bütün eserlerini terazinin bir kefesine, Dede Korkut’u de diğer kefesine koysanız yine de Dede Korkut ağır basar.” diyor. Bunu çok ünlü bir uzman söylüyor ve Sir Seattle’ın çevreci söylemi dile getiriliyor ama en büyük çevreci söylem Dede Korkut’un. “Yerli kara dağların yıkılmasın, gölgelice kaba ağacın kesilmesin, taşkın akan suyun kurumamasın, kanatlarının ucu kırılmasın.” Her öykü, çok muhteşem dualarla bitiyor, adı görklü Muhammed Mustafa sal lallahu aleyhi vesselleme duayla bitiyor. Ama asılları nerede? Yirmi dört öykünün on ikisi Dresten’de, diğer on ikisi Viyana’da. Orhun Yazıtları’nın da asılları yurt dışında. Sayın Bakanımız bazı eserlerin kazanımını sağladı, kendilerine teşekkür ve şükranlarımızı sunuyoruz. Kendi grubumuzla görüşmedik çünkü sadece bu tasarıya ilişkin çalışma yapmıştık, kişisel bir görüşüm olarak sunuyorum. Türkiye’de kültürel birikim çok derindir, çok zengindir. Dünyada Kültür Bakanlığıyla Turizm Bakanlığının birleşmemesi gereken bir ülke varsa Türkiye’dir çünkü kültür bir olgudur, bir derinliktir, uzun soluklu kazanımlardır. Turizm bir sanayidir, bir tanıtım faaliyetidir. O bakımdan, bakanlıkların yeniden düzenlenmesinde bundan sonrası için bu husus umarız dikkate alınır.

Silahla kitap konusunda geçmişe yönelik kaygılarınızı saygıyla karşılıyorum, hak da veriyorum. Herhâlde bu kaygı bugün daha çok çünkü yayınlanmamış kitaplar nedeniyle bile tutuklama süreçleri yaşıyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, hepimize hayırlı sabahlar diliyorum. Gerçekten ülkelerin ve üniversitelerin de gelişmişliği, yapılan yayınlar ve bu yayınlara sahiplikle ve bunların da kullanıma uygun hâle getirilmesiyle birebir olarak ilgili olduğu için ve bunların korunması ve çoğaltılmasına yönelik olarak yapılan bu kanun tasarısını da gerçekten olumlu olarak buluyoruz, teşekkür ediyoruz Kültür Bakanlığına.

Şimdi, baktığımızda yalnızca şöyle düşünüyoruz: Sahip olunan yapıların zenginleştirilerek korunması gerektiğini düşünüyoruz. Bu açıdan da İstanbul'daki ve İzmir'deki yapıların da muhafaza edilmesi, demin yine bir arkadaşımızın belirttiği gibi, bunların bölgeler bazında da çoğaltılması, kullanıcıya açılması gerekiyor. Tek elde toplanma yerine bunların zenginleştirilmesinin çok daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Yine, demin belirtilen konulardan bir tanesi de bunların işletilme boyutu. Ben de katılıyorum hocamıza. Gerçekten işletilmenin bir zihniyet sorunu olduğunu düşünüyorum. Bunların meslekleriyle, mesleklerini özümsemiş, mesleklerine aşık kişiler tarafından kişilerin istihdamıyla mümkün olacağını da düşünüyorum ve burada istihdam edilecek kişilerin uzun soluklu eğitimlerden geçirilmesi gerektiğini de düşünüyoruz. İşletme boyutunun da ayrıca üzerinde durulması gerekiyor.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Teşekkür ederim.

Benim gençliğimde hep bu dil meselesi tartışılmıştı, öz Türkçe, Türkçe, o tartışmalardan neyi eksik bıraktık, bugün hangisini tamamlayacağız, çok bilemiyorum. Bana öyle geliyor ki her şeyi konuştuk ve galiba birçoğumuzun geldiği nokta, dil üzerine tartışmak yerine dille eser vermek. Kim yazar çizer, ortaya bir ürün koyar ise muhakkak ki insanlar hayatı, olup bitenleri o dilin üzerinden anlamlanlandırıyorlar. Mesele dil üzerine tartışmak değil galiba Musil'in "Niteliksiz Adam" gibi yahut Henry Miller'in "Sexus" gibi yahut da işte büyük kitaplar, onlara dair eserler ortaya koymak. Türkiye de galiba böyle bir noktaya geldi

bütün bu tartışmalardan sonra. Kitap meselesi, kütüphane meselesi, hakikaten mühim. Burada daha önceki arkadaşlar da değindiler. Barbarlıkla medenilik arasındaki sınırlardan birisi de kütüphane. Yazının icadından beri kil tabletlerden başlayarak papirüsler, deri üzerine yazılan yazılar, nihayet Çin ve oradan elde edilen kâğıtla kitaplar basıldıkça onlar aynı zamanda kütüphanelere konmuş. Bu bibliyotek lafı da aslında kap, parşömenlerin içine konulduğu mekân anlamında kullanılıyor. İskenderiye Kütüphanesinden bahsedildi, tabii başına da bir felaket gelmişti aynı zamanda o da söylendi. Her türlü bu dönemin eserleri İskenderiye’de toparlanmıştı. Hep Orta Çağ Avrupası denildiğinden karanlık bir dönemden bahsedilir. Doğrudur, bir tarafta engizisyon vardır ama aynı rahiplerin geniş elbiseleri içerisinde eski Grek eserlerini okumaları, cahiller sapkınca fikirler kapılmasınlar diye bu işi de gizlice yapmaları, çok ilginç ve öğretici olmalı. Bu işlerle uğraşanların dünyasını ifade etmesi bakımından söylüyorum, bizim de kütüphanelere ilişkin bu derlemeleri toparlamamız hakikaten çok önemli. Bunu herhâlde geçmişe yönelik de yapmak durumundayız çünkü birçok kitap öyle anlaşılıyor ki intikal etmemiş buralara, onları da bürokrasi ne ölçüde hızlı bir şekilde takip edebilir bilemiyorum ama onları da galiba toparlamak lazım, bu çalışmayı geçmişe doğru da yürütmek lazım.

Bir de kütüphaneler benim gördüğüm, bu tür derlemeler için de söz konusu olabilir, tematik çalışmalar yapabilir. Her zaman Türkiye’den bahsederken çoğumuz Batı’yla Doğu arasında bir köprü olduğundan bahsederiz ama bu laf burada kalır. Doğu’ya yönelik dikkat, Doğu’ya yönelik ne olup bittiğine ilişkin araştırma, oradaki kadim bilgelikle bağ kurma işi bizde biraz zayıf, yüzümüzü hakikaten Batı’ya dönmüşüz. Bunu bir eleştiri anlamında söylemiyorum, muhakkak döneceğiz Batı’ya ama sürekli de sırtımızı Doğu’ya dönmemek gerekir. Benim önerim bu çerçevede, adı Mezopotamya olan ve doğunun bilgeliğiyle bağlar oluşturan bir kütüphane, bir derleme eserler kütüphanesi çok ilginç olur. İran’a gittiğimde görmüştüm, hiç haberimizin olmadığı çok ilginç ve orada derin etkiler doğurmuş eserler var. Irak’ta hakeza öyle. Mezopotamya’nın şanına da yaraşır doğrusu böyle bir kütüphane çünkü okuryazarlıkla biraz ilgilenin karşısına hemen Sümerlerin çivi yazısı ve o çerçevedeki kültürel birikim geliyor. Bir bakıma bu gelenekle de bağ kuran bir kütüphanenin oluşturulması hem Türkiye’ye hem coğrafyaya yaraşır diye düşünüyorum.

Bir de çok önemli hususlardan birisi, bana öyle geliyor, belki bu zemin bunu konuşmak için bir fırsat, Türkiye’nin yakın tarihine ilişkin çok konuşuyor ve tartışıyoruz, aslında bu tartışmalar bakımından veri oluşturacak hususlardan birisi de sözlü tarih çalışmaları, özellikle ilgili şehirler hakkında sözlü tarih çalışmaları. Bunu üniversitelerin yapması lazım ama ben de üniversiteden geldim, üniversitemiz teorik çalışmalardan çok

pratiğe ilgi duymuyorlar. Sosyoloji bölümleri bile pratiğe yönelik çalışmalarını Almanlar geldiğinde, malum şu Nazilerden kaçan Almanlar geldiğinde bizim topraklarda ne oluyormuş diye yapmaya başlamışlardı. İlgili olanlar bilirler, Sakarya’da filan başlamıştı. Doğru dürüst kasabalar üzerinde çalışma yoktur. Fatma Mansur’un “Bodrum”u vardır, Mübeccel Kıray’ın “Ereğli”si vardır. Oysaki yakın tarihe ilişkin konuşuyorsak yazılıp çizilmiş eserlerin ötesinde hâlen şu cumhuriyet tarihine tanıklık etmiş insanlar hayattayken onların şehirlere ilişkin tanıklıkları üzerinden de sözlü tarih çalışmalarını yapmak, belki bunu üniversitelere bir görev olarak çıkartmak iyi olur diye düşünüyorum. Amasya’ya gittiğimde oradaki rektörle görüştüm, bir örnek olsun diye söylüyorum, birisini görevlendirip en azından geçmişte nasıldı bu şehir, insanlar nasıl yaşarlardı, nasıl eğlenirlerdi, hayata nasıl bakarlardı, bu mekânlar nasıl kullanılırdı, bunlar kayıp gidecek, elimizde birkaç tane fotoğraf kalacak siyah beyaz ama gerçek insanların, yaşayan insanların doğrudan gözlemleri üzerine tanıklıkların çok önemli olduğunu ve yaptığımız bu tarihî tartışmalara da önemli oranda katkı sağlayacağını düşünüyorum. Belki Kültür Bakanlığı bu manada Türkiye’nin bütün şehirlerine yönelik böyle bir görevlendirmeyi üniversiteler, kütüphaneler, uzmanlar, araştırmacılar var, Bakanlığın elemanları var, onlar marifetiyle kapsamlı bir çalışmayı yapabilir diye düşünüyorum. Mükemmel çalışmalar olmayabilir ama bir tarafından başlanıp bu işleri sürdürmek iyi olur kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Değerli Bakanım, Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, Bakanım sormak istiyorum, tabii şimdi kanun çıkacak ama arkadaşlar da mesela, İzmir veyahut Güneydoğu, Doğu gibi bazı bölgelere de yeni kütüphanelerin kurulmasını istiyorlar yani derleme kütüphanelerin kurulmasını istiyorlar. Şimdi tabii, üniversitelerde aslında her bir bölümde ihtisas kütüphaneleri vardır. Mesela, Almanya’ya gidiyorsunuz bir üniversiteye, üniversitenin bir bölümü var, İslam Tarihi bölümü diyor, o bölümde bakıyorsunuz İslam tarihiyle ilgili eserleri toplamış yahut da sanat tarihi diyor, o bölümde sanat tarihiyle ilgili eserleri toplamış.

Şimdi, bizde İstanbul Üniversitesi söz konusu olan buradaki maddelerden bir tanesinde yani hatırladığım kadarıyla, İstanbul Üniversitesinde bazı kitapları bulmak çok sıkıntılı idi. Bir ara dehlizlere, aşağı rutubetli ortamların içerisine konulmuştu kitaplar, mekân olmadığı için oralara konulmuştu ve oralarda ona ulaşmak imkânı yoktu. Yani kanunu

çıkarmak kolay ama bunu uygulaması noktasında, fiziki şartlar ve kadro noktasında ne yapabiliriz? Mesela, uzun zaman İstanbul Arkeoloji Müzesinin kütüphanesine gittim, bir tane hanım vardı, Hava Hanım vardı. Zannediyorum hâlâ Havva Hanım var, başka var mı bilmiyorum yani değişti mi duruyor mu yahut da yeni kütüphane, yeni bir müdür veya görevli atandı mı atanmadı mı onu bilmiyorum çünkü bayağı bir zaman geçti. Yani şimdi biraz bazen şuna benziyor: Üniversiteleri açıyoruz fakat daha üniversitenin binası yok. İşte, kanun olarak üniversite açılıyor. Kadro gerekiyor yani bayağı yüklü bir bu konuyla alakalı ama şimdi burada üniversite açmak gibi değil o yavaş yavaş açılacak diyoruz ama kitaplar gelecek. Şimdi, benim evimde bir kütüphanem var, bir odayı kütüphane odası yaptım yani kendi kütüphanemin içerisinden çıkmam biraz güç, benim için güç oluyor yani. Bir de düşünün, bütün yayınevlerinin göndermiş olduğu, kütüphanelere gönderilmiş olan eserlerin tasnifi, işte raflara yerleştirilmesi vesaire... Bir de şimdi yeni ortamlar çıktı, yani PDF dediğimiz. Bilgisayarda gayet kolaylıkla mesela bir dipnot veriyorsunuz bir esere, acaba doğru mu diye kontrol ediyorsunuz, PDF, açıyorsunuz bakıyorsunuz. Hangi sayfaysa o sayfayı bulup kontrol etme imkânınız oluyor. Yani acaba bu gibi bir şekle mi dönüştürülse, yönelinirse veya ayrıca bu kanun dışında. Şimdi, bunu istemek kolay, işte İstanbul Üniversitesi yahut da İzmir'de arkadaşlarımız istiyorlar, güzel ama ortam buna müsait mi, fiziki şartlar buna müsait mi, bunu bence iyi değerlendirmek lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Bakan, şimdi, okullardaki eğitime baktığımızda, bunlara kütüphanelerin ne kadar katkısı olduğunu ölçtüğümüzde, emin olun, hayal kırıklığıyla karşılaşacağız. Değerli vekillerimin ifade ettikleri gibi, eğitimde, bakın bugün eğer bir anket yapılsın, Necip Fazıl'ı, Peyami Safa'yı, Kemal Tahir'i, Cemil Meriç'i, lise mezunu gençlere sorulsun, yüzde 30'unun tanımadığını göreceksiniz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Yüzde 30'u tanıyor.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Yüzde 30'u tanıyor.

Yapılan bir ankette Mehmet Akif Ersoy'u yüzde 49 erkeklerin tanıdığı tespit edilmiş. Kütüphanelere, önceden kendi öğrencilik dönemlerimizde, gerçekten böyle bir sanal ortam yoktu, bilgisayar yoktu, çok rağbet vardı. Bugün kütüphanelere gençler gitmiyorlar, bilgisayar kanalıyla, İnternet kanalıyla bunu temin etmeye çalışıyorlar. Oysaki kütüphane bir kültür. Oraya gidip oradan kitap almak, o sessiz ortamda onu okumak, kaynakları eve getirmek,

kitaplarla tanışmak... Bakanlığın, bu noktada, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte bir tanıtım çalışması yapmasını tavsiye ediyorum.

İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü okullara kitap kampanyası diye bir kampanya açmış. Okullara tavsiye edilen, gönderilen kitaplar müstehcen, argo ifadelerle dolu, eğitimle hiç bağdaşmayan kitaplar. Bunları önerge vererek dile getirdim. Bakanlık şimdi meselenin üzerine el koydu, araştırma yaptırıyor, soruşturma yaptırıyor. Demin kültür müdürlerinin yetersizliğinden Değerli Vekilim bahsederken diğer bakanlıkların da illerdeki birimleri emin olun bunlardan farksız çünkü kadrolaşmada eğer siyasal düşünceler öne çıkarılır, yeterlilik, beceriklilik, birikim gözetilmezse doğacak sonuç budur. Kütüphanelerin mutlaka tanıtımı konusunda, yeterliliği konusunda Bakanlığımızın katkılarını bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Temel Bey, buyurun.

TEMEL COŞKUN (Yalova) - Sayın Başkanım, Değerli Bakanım; gerçekten çok zengin bir birikime sahip Komisyonda çalışmaktan son derece haz duyuyorum. Aynı tartışmaların ve konuşmaların Genel Kurulumuzda da olmasını çok arzu ediyorum. Bu dileğimi ifade etmek isterim.

Her şey söylendi aşağı yukarı ama Değerli Milletvekilim okullardan bahsetti. Ben de eski bir öğretmen olarak, okulların bu yönde çok teşvik edilmeye ihtiyacı var diye düşünüyorum.

Bir de yerel yönetimlerle bu konuda temasa geçmek, onların da desteğini almak, belediyelerle ne yapılabilir? Örneğin, büyükşehir belediye başkanlarımız, başkanlıklarımız daha doğrusu, geniş imkânlarla sahip. Yani onlar da bu çalışmayı yaparken, bu düzenlemeyi yaparken topyekûn olaya bakıp geleceğimizle alakalı bu konuyu değerlendirmekte çok büyük fayda var diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli arkadaşlar; Sayın Valimle beraber çalıştık, kapı komşum, birlikte oturuyoruz. Ama bir konuyu tashih etmem lazım.

Efendim, dil bir millet inşacısı olduğu kadar bir kültür taşıyıcısıdır. Evet, Türkiye’de dil devrimiyle beraber bir ulus devlet inşası yapılmıştır, şu olmuştur, bu olmuştur. Yeni kurulan rejimler mutlaka geçmişle bir dönem bağlarını koparır, bunu da makul karşılamak lazım. Ama daha sonra bizim Güneş Dil Teorisi diye gerçeğimiz de vardır. Daha sonra Türk Dil Kurumunda Agop Dilaçarların yapmış olduğu tahribatlar da vardır. Mutlaka diller, dil

difüzyonellik arz eder, kültürler de difüzyonellik arz eder yani geçişlilik arz ederler, birbirlerinden alışveriş yaparlar. Dil dinamiktir, statik değildir. Arapçadan da alırsınız çünkü bin yıl boyunca Müslüman bir kitlesiniz siz, bin yıl bu coğrafyada yaşadınız. İran'dan da alırsınız, İran üzerinden Müslüman oldunuz. Şimdi, Batı dünyasıyla çok daha fazla temasımız var, ekonomik olarak onlar çok öndeler. Elbette ki bu ekonomik olarak güç kültüre de yansıyor. O nedenle Batı dünyasından da dil alırız. O nedenle, 1946 yılına kadar olup bitenler hepimizin tarihi yani bu noktada hepimiz bir alınganlık göstereceksek hepimiz alınganlık gösterelim. Bu tarihin çok güzel sayfaları varsa hepimize ait yani tüm Türkiye'ye ait, bu coğrafyada yaşayan herkese ait. Eğer tenkit ettiğimiz hususlar varsa yine bizlere ait. O nedenle yani burada karşılıklı fikirler çarpışacak, elbette ki katılacağız, katılmayacağız. Yani demokrasi eşit vatandaşların nizamı olduğu kadar aynı zamanda farklı fikirlere tahammül etme sanatıdır ama ben bu konuda çok fazla hassasiyet gösterilmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Serter.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teknik bir konu.

Şimdi, Sayın Bakanım, biliyorsunuz, üniversitelerde kütüphanecilik bölümlerinin ismi değişti, bilgi ve belge yönetimi oldu. Bunun nedeni, aslında bu kanunla kapsanan konunun genişliğiyle bağlantılı. Dolayısıyla, bu derleme nüshası gönderilen kütüphanelerin isimlerine de dokümantasyon merkezi olma özelliğinin eklenmesinin daha doğru bir anlam taşıyacağı kanısındayım. Bunu hatırlatmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Atalay, kısa kısa gidersek Sayın Bakana söz vereceğim.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sayın Valim, tabii benim kastım o değildi yani suyu tersine çevirmenin bir anlamı yok. Bir dil devrimi yapılmış. Şimdi tekrar eski dile dönmek istesek de bu pratik olarak mümkün değil.

Yalnız ben şunu kastettim: Bir devrim yapılmış ve bu devrimin öncesi ve sonrası var ve dolayısıyla kuşaklar arasında bir kesinti var. Maksadım, o eski kültür, zengin kültür, tarih mirasımızı bugünkü kuşaklara aktarmaktır. Bunun en pratik, en kolay yolu neyse o yolu bulalım, kastım oydu, onun dışında bir tartışma açmak değildir.

Cemil Meriç bahsi geçmişken söyleyeyim: Dünyada çeşitli tarihlerde ve bölgelerde devrimler yapılmıştır ama Cemil Meriç'in ifadesiyle “Hiçbirisi kamusa dokunmadı çünkü kamusa dokunan namusa dokundu.” Bunu başka zeminlerde elbette ki tartışırız ama

maksadımız anlamak ve o zengin geçmiş mirasımızı gelecek kuşaklara aktarmaktır. Bunu yapabilirsek görevimizi yapmış olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli konuşmacı arkadaşlarımız gerçekten bu kanun tasarısıyla ilgili, Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu Tasarısı'yla ilgili güzel tespitlerde bulundular. Ben şu hususu vurgulamak istiyorum: Değişik siyasi partilerimizin temsilcilerinin, bu kanun tasarısının hakikaten bir ihtiyaç olduğunu ve güzel bir çalışma olduğunu vurgulamaları Sayın Bakanlığımızın güzel bir çalışma yaptığını ortaya koyuyor. Ben Sayın Bakanımıza bu konuda hassaten teşekkür etmek istiyorum.

12'nci maddenin de derleme nüshası olarak verilen eserlerin maliyet bedellerinin, kazancın saptanmasında gider olarak dikkate alınması hükmü hakikaten güzel bir uygulama olmuş. Yaygınlaştırma noktasında, bu fikir ve sanat eserlerinin derlenmesi ve yaygınlaştırılması noktasında hakikaten işleyiş açısından bir fonksiyonellik ortaya koymakta. Ben de arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, özellikle coğrafi alan olarak değişik bölgelerde birkaç tane daha bu şekilde derleme kütüphanelerinin oluşturulmasının fayda sağlayacağına inanıyorum.

Bu kanunun da hayırlı olmasını temenni ediyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Sayın Başkanım, ben de arkadaşlarımızın bazılarının ifade ettiği gibi, gerçekten Komisyonun müzakeresini dinlerken büyük bir haz duydum, çok teşekkür ederim arkadaşlarıma. Hem teknik düzeyde hem teorik düzeyde fevkalade, eski dille söylemek gerekirse, hepimizin müstefit olacağı bilgiler, görüşler ifade ettiler, çok teşekkür ederim. Ben de temenni ediyorum ki Türkiye Büyük Millet Meclisi de buna benzer müzakereleri zaman zaman yapabilsin. Toplum önünde sanıyorum ki yerimiz, saygınlığımız biraz daha yukarı çıkar.

Şimdi, bir kere arkadaşlarımızın bölgelere yayılım görüşüyle ilgili, arkadaşlar, burada bizim öngördüğümüz her türlü yayının, işte bir CD'den bir kartpostala kadar her şeyin bir merkezde toplanması ya da birkaç merkezde toplanması. Dünyada da bunlar Amerika'da da Fransa'da da İngiltere'de de çok sayılı kütüphanelerde toplanıyor ya da yeni ismiyle belge dokümantasyon merkezlerinde, bilgi belge merkezlerinde toplanıyor. Yani her bölgede bir

derleme kütüphanesi örneği dünyada yok. Eyaletler var Amerika'da. Eyalet kütüphaneleri kendi eyaleti çerçevesinde topluyor. Biz de zaten burada il halk kütüphanelerinde, 8'inci maddenin son fıkrasında, kendi bölge ve kendi yerel ve bölgesel gazeteler 2'şer nüsha derlenerek biri Millî Kütüphaneye biri de bulunduğu ildeki halk kütüphanesine diye bu ihtiyacı bir ölçüde karşılamaya çalışıyoruz. Yoksa dünyada her bölgeye bir derleme kütüphanesi kuralımın örneği yok. Bu nihayet, bu belgeyi, en derinliğini araştırdığım zaman bulabileceğim bir ya da birkaç merkezin bulunması diye geçmişten gelen geleneği devam ettirmişiz. İzmir, İstanbul ve Ankara'da sınırlamışız. Ama Türkiye'de farklı kütüphane konseptleri geliyor, üniversite kütüphaneleri oluşuyor. Tematik kütüphaneler gibi yeni bir uygulamaya başladık. Bazı araştırmacıların kendi konularıyla ilgili, üniversite veya bölge kütüphanelerinden bunları bulması mümkün olacak.

Bakın, biz geçen dönemden bu yana birkaç çalışma yaptık. Bir kere kütüphaneler ilgi görmüyor değil, ilgi görüyor ama kütüphanelerin yayınları mı ilgi görüyor, kütüphanedeki kitaplar mı ilgi görüyor, kütüphaneler bir ders çalışmamekânı olarak mı ilgi görüyor? Belki burada bir dikkatli gözlem yapmamız gerekiyor. Müsteşar arkadaşım dedi ki: "Keşke biz Komisyonu sabah önce bir çaya Millî Kütüphaneye davet etseydik." Bunu yapalım. Yani istediğiniz gün, bunu Sayın Başkanımızla konuşalım, Millî Kütüphanenin ortamını birlikte görelim. Türkiye'de üniversiteler çoğaldı, üniversite kütüphaneleri de aynı şekilde kullanılıyor ama çok büyük ölçüde ders çalışmak için kullanıyor. Şimdi, ders çalışmak için kullanılan kütüphanelerin başka sunumlarla başka ilgileri de yakalaması... Burada öteki yayınlara, öteki eserlere öğrenciyi, hiç olmazsa gününün bir saatinde, çalıştığı altı saatin bir saatinde yönlendirmesi lazım. Bununla ilgili çalışmalarımız, gayretlerimiz var. Ben depremden hemen sonra Van'a gittiğimde, bizim kütüphane binamız çok az hasarlıydı, o zaman tiyatro binamız da hiç hasarlı değildi. İkinci depremde, artık riskle uğraşmayalım, boşaltalım bunları dedik ama deprem sonrası ben kütüphanede çocukların ders çalıştığını gördüm. Oraya geliyorlar ve çalışıyorlar. Yani kütüphaneyi sadece öğrencilerin ders çalıştığı mekânlar olmanın ötesinde oradaki zenginlikle buluşturacak olan yeni açılımlara ihtiyacımız var.

Biz geçen dönemde, yazma eserler, biraz önce söz ettim, yazma eserler kütüphanesi kurduk. Mesela, Diyarbakır'da Mezopotamya'dan söz etti Naci Bey arkadaşım. Diyarbakır'da biz bir yazma eserler, Ulu Camii içinde bir bölümü yazma eserler kütüphanesi hâline getiriyoruz şu anda ve Türkiye'de yazma eserler müstakil bir kütüphane olarak ilk defa yeni toparlanıyor. Yazma eserler, dünya kültür mirasının en önemli parçalarından bir tanesi, Türkiye bu alanda çok zengin bir ülkeydi ama bunun başlı başına bir hazine olduğunun

farkına biz yeni varmaya başladık. Bir kere yazma eserler konusunda yeni bir ihtisaslaşma sağlamaya çalışıyoruz.

İkincisi, bölgelerde tematik edebiyat kütüphaneleri kurmaya başladık ilk defa, İstanbul'da Ahmet Hamdi Tanpınar. Daha önce Bakanlığın çalışma mekânı olsun diye tasarlanmış bir alay köşkü vardı Gülhane Parkı'nın girişinde. Hiç makam olarak ben orayı doğru düzgün kullanmadım ama şimdi biz orayı Ahmet Hamdi Tanpınar İstanbul Edebiyat Müze Kütüphanesi yaptık. Ankara'da Hamamönü'nde... Mehmet Akif yılı geçti. "Bilmeyen ne bilsin bizi, bilenlere selam olsun." diyor. Yaptıklarımızı beğenmeyenler var ama yaptığımız güzel ve kalıcı işlerden bir tanesi Mehmet Akif ismiyle ilk defa bir edebiyat müze kütüphanesi kurduk. Bunlar henüz yolun başında. Zaman içinde, o bütün bölgenin yayınlarını kapsayan daha büyük merkezlere dönüşecek. Erzurum'da "Emrah" ismiyle bir edebiyat müze kütüphanesi, Adana'da "Karacaoğlan" ismiyle bir edebiyat müze kütüphanesi, Diyarbakır'da Ahmet Arif ismiyle bir edebiyat müze kütüphanesi kurduk. Bunlar İzmir'de, Trabzon'da, başka bölgelerde -Kütahya'da Evliya Çelebi geliyor şimdi- devam edecek. Bu ilk defa yapılıyor, tematik kütüphaneler.

Kütüphane mekânlarımızı elden geçirmeye çalışıyoruz. Beyazıt Kütüphanesinin koşullarını Hocam söyledi. Ben de biliyorum ama Beyazıt Kütüphanesinde biz bir süreden bu yana Beyazıt Kütüphanesinin ana binasıyla sahaflar arasındaki bütün o külliye, Beyazıt Külliyesini kütüphane içine katmaya çalışıyoruz. Bu yıl sonu sanıyorum bitmiş olacak. Hem sergi yani oradaki nadir eserlerin sergisiyle, elimizdeki hatların sergisiyle ilgili bir müze konsepti hem de araştırmacıların çalışacağı yeni bir mekân ortaya çıkacak. Gerçekten koşullarımız yaptığımız işle bağdaşmaz biçimdeydi. Ben daha önce de bu Komisyonda söyledim, başka bir vesileyle. Mesela, Süleymaniye Kütüphanesine girdiğimiz zaman içim kan ağlıyor, hâlâ ağlıyor. Çünkü bazı eserler -yazma eserler sırasında söyledim bunu- yanma tehlikesiyle iç içeydi. İnanılmaz sayıda eserlerimiz var ve bunlar sıkışmış vaziyette. Şimdi, Süleymaniye Kütüphanesinin devamındaki doğumevini boşalttık. Yıllardan beri orada bir doğumevi vardı biliyorsunuz, Süleymaniye Doğumevi. Yani başka bir yer yokmuş gibi, kütüphanenin bir parçasına gelmiş, bir doğumevi yerleşmişti. Belediyeye, Sağlık Bakanlığıyla uzun uğraşılardan sonra -inanın ki birkaç yıl uğraştık bununla- oradan Doğumevini çıkardık. Şimdi, Doğumevine doğru sokağı geçtikten sonra eski bir şifahane vardır. Orası Süleymaniye Külliyesinin şifahanesidir. Orası kurslar, burslar falan, böyle yurtlar şeklinde kötü bir kullanımdaydı. Orayı boşalttık. Bu yıl sonu itibarıyla önce Külliye, arkasından da sanıyorum gelecek yıl içinde Doğumevi, Süleymaniye Kütüphanesinin, Yazma Eserler Kütüphanesinin kapsamı içine alınıyor. Böylece Süleymaniye Kütüphanesinin

kullandığı fiziki mekân 2 katından fazla çoğalacak. Kitaplar rahatlayacak, çalışanlar rahatlayacak. Süleymaniye Kütüphanesinin içinde lojmanımsı bir mekânda barınan müdürün soba kullandığını dehşetle gördüm ve altında da kuru fasulyeci var, yıllardan beri, öğrenciliğimizden beri, bilirsiniz. Bunlar tarihle bağdaşmaz işler.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kuru fasulyeci hâlâ orada mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) - Kuru fasulyeciği oradan çıkarmak, o da tarihe karşı bir şey. Yani benim öğrenciliğimde vardı. “Sen yokken ben vardım.” diyebilir adam ama yani Süleymaniye Camii’nin, Süleymaniye Külliyesi’nin içinde bu tür özensiz kullanımlar... Ondan ibaret değil. Bu Rabi ve Salis medreselerine bakan, külliyelerine bakan bölümde de tüp patladı 2007 yılında, ben bakanlığa başladığımda. Bunları şimdi tasfiye etmeye çalışıyoruz. Arkadaşlarım il müdürlerinden şikâyet ediyor. Arkadaşlar, bu il müdürler geçmişteki iktidarlardan kaldı. Biz pat diye... Ben geldim, il müdürlerinin işine son diyemiyoruz. Benim bir müdürüm, galiba, şu anda gazetelere çıktı, 30’uncu kez mi ne yargı kararıyla geri döndü. Bazı şeyleri değiştiremiyoruz. İdari yargıyla ortak çalıştığımız için... Ben de istiyorum. Ben de gerçekten yani ufku olan, o şehrin kültürünü, yaşamını ileriye taşıyacak olan... İl müdürlerimle geçenlerde toplantı yaptık. Dedim ki “Siz, idare kurulunda varım yokum, maaşım az çok, buna bakmayın. Siz sokakta bu şehrin kültür denince akla gelen insanı. En münevver, işte en bilgili, en ifadesi kudretli, en toplumun her kesiminde saygı taşıyan insanlar olmaya çalışın.” Ama insanların bir müktesebatı var. Geçmiş yıllardan arkadaşlar yani çeşitli branşlardan siyasi eğilimlerle almışlar, getirmişler arkadaşları ve biz bunlarla hukuk devleti içinde çalışıyoruz ve mümkün olduğu kadar iyi çalışmak için özendiriyoruz. Fazla uzağa gitmeye gerek yok. Ben Bakanlığa başladığımda, Bakanlığın dibinde, Ankara’nın en çirkin çarşılarından bir tanesi vardı. O Bakanlıkta, yirmi otuz yıl o binada oturmuş çalışmış. Yani işi nerelerden aldığımızı anlatsam bu Komisyonunda size...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Birleşti ya, turizm ağırlıklı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Hayır, tam tersine, turizm ağırlıklı değil, hepsi sözüm ona kültür ağırlıklı ve kültürle ilgisi olmayan, birçoğu sizin meslek kökeninizden arkadaşlarımız ama kendilerini bu alanda geliştirmemişler. Şimdi, yani biz bu alanlarda mekânı iyileştirmeye çalışıyoruz, personeli iyileştirmeye çalışıyoruz. Yazma eserler veya müze kütüphaneleri gibi yeni konseptler geliştirmeye çalışıyoruz ve işimizi, kütüphaneciliği yeni baştan ciddiye alıyoruz. Daha önce komisyondan geçmiş ama üzerinde çalıştığımız için tekrar komisyona getirmek ve yeniden müzakere etmek ihtiyacında olduğumuz başka bir tasarımız var.

Şimdi Anadolu'da beldelerde kütüphanemiz var, ilçelerde kütüphanemiz var. İlçedeki kütüphanenin camı kırıldığı zaman Ankara'ya yazılıyor. Arkadaşlar, bununla bizim artık buradan uğraşmamamız lazım. Artık bir belediyenin, bir özel idarenin bir kütüphaneyi taşınması lazım. Biz bunları özel idarelere devreden ama il halk kütüphanelerinin niteliğini hem içindeki envanter itibarıyla hem personel itibarıyla hem fiziki mekân itibarıyla içeriğini yükselten, niteliğini yükselten yeni bir çalışma arayışı içindeyiz, özlük haklarını da iyileştirerek.

Şimdi, e-kütüphane sistemini büyük ölçüde yaygınlaştırmaya ve herhangi bir kütüphanedeki belgeye elektronik ortamda ulaşmanın altyapısını kurmaya çalışıyoruz ama bunlar yoktu. Yani yakın yıllara kadar Türkiye kültüre bu kaynakları ayırmıyordu.

Turizm ve kültür dedi değerli arkadaşım. Şimdi, biz turizmi sadece deniz kıyısı turizmi yapmak istemiyoruz, Türkiye'nin kültürünü Türkiye'nin turizm sunumunun içine katmak istiyoruz. Gelen bir yabancı, bir kültür meraklısı bizim yazma eserler kütüphanelerimizi de gezebilirsin. Medresemizi gezsün, manastırımızı gezsün, Türkiye'nin tarihsel varlıklarını gezsün. Ben geçen yıl kütüphaneler haftasını İzmir Celcus Kitaplığı'nda açtım ve dedim ki "Dünyada acaba hangi bakana nasiptir ki iki bin yıllık bir kütüphanede bir Kütüphane Haftası açıyor?" Sagalassos'ta yani her şey yerlere yıkılmış ama bu kütüphaneyi ayağa kaldırdık. Bizim camilerimizin içinde de geçmiş yıllarda, vakıflarımızın içinde ama eski manastırlar ve ören yerlerinin içinde de kütüphaneler var ama defaatle tahrip olmuş. Selahaddin Eyyubi yanlış bilmiyorsam -yanlış biliyorsam hemen arkadaşlardan birisi doğrusunu söylesin-Diyarbakır Kütüphanesinden on binlerce kitabı sanıyorum İskenderiye Kütüphanesi'ne taşımış. Nice talanlar görmüş Anadolu toprağı, kimisi iyi niyetle kimisi başka niyetle. Şimdi, biz bütün bu zenginliği yeni baştan derlemeye toparlamaya, ayağa kaldırmaya çalışıyoruz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Saint Petersburg'a gidenler var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Saint Petersburg'a gidenler var, Macaristan'a gidenler var.

Şimdi, biz, bir yandan işte arkeolojik eserlerimizi almaya çalışırken, bir yandan da bunları geri almaya çalışıyoruz ama yakın yıllara bu konular Türkiye'nin çok birinci meselesi hâline gelmemiş, şimdi bir gelişmişlik işareti olarak görüyorum. Artık bu konulara toplum da eğilmeye, yerel birimler de ilk defa ilgi göstermeye, Parlamento daha çok zaman ayırmaya başladı; bir de kaynak ayırmaya başlasa, sanıyorum o zaman işlerimiz çok daha ilerleyecek. Ama aldığımız mesafe az bir mesafe değildir.

Bu İstanbul Üniversitesi -Hocam da söyledi- 95 yılında bir müracaat gelmiş ki bizi buradan çıkarın diye. Yıllar içinde de bu müracaat yenilenmemiş. Biz geçen sefer yasayı

hazırlarken bu bilgi çerçevesinde davranmıştık, zaman içinde görüşlerini tashih ettiler. İzmir'den de böyle bir şifahi müracaat vardı çünkü hakikaten bir mekân meselesi.

Burada, 8'inci maddede, her şey de illa oralarda toplanır değil, onların esas itibarıyla toplamaya çalıştıkları. Beyazıt'ta her şey toplansın, Ankara'da Millî Kütüphanede her şey toplansın ama öteki kütüphaneler biraz daha ihtisaslaşma biçiminde toplansınlar. Arkadaşlarımızdan birisi "Mecliste her şey yok." dedi. Meclis kendi kanununa göre zaten seçerek alıyor, her şeyi Meclis toplamıyor. O yüzden, biz Türkiye'de, İstanbul'da, Ankara'da, iki kütüphanede bütün materyalleri toplayalım ama onun dışında da esas itibarıyla onların ilgi alanında olan İzmir'de, İstanbul'da yeni kütüphaneler bunlara ilave edelim. Ama bununla sınırlı kalmıyoruz. Biz bölge kütüphanelerini, il halk kütüphanelerini hem elektronik olarak hem de geleneksel olarak zenginleştirmeye, geliştirmeye çalışıyoruz.

Bu yasanın bir açığı kapatacağını düşünüyorum. Burada yayıncıları da bu işin içine katmak... Bize yani matbaalarla bu iş sadece olmuyor diye uygulama içinden bir şey geldi. Onu yayıncılara yük olmaktan çıkarmak için de gider hanesine yazmak gibi bir ortak yol bulmaya çalıştık. Arkadaşlarımızın dediği gibi, isterseniz Komisyonun takdiridir, burada düzeltmeyi yapın, isterseniz Genel Kurulda hep birlikte önergemiz hazır olsun, orada düzeltmeyi yapalım ama biz bir açığı kapatacağımızı düşünüyoruz ve rica ediyorum, mümkün olduğu kadar ivedi davranalım ve ocak ayı içinde bunu Genel Kurula indirme fırsatı bulalım. Çünkü gündemi biliyorum, bu ay biraz rahattır, şubattan, marttan itibaren dolmaya başlar, geçen sefer başımıza bu geldi. Bu kez de yasamız ikinci planda kalmasın.

Ben hepinizin katkısına yürekten teşekkür ediyorum, çok değerli fikirlerdi gerçekten. Arkadaşlarımız bunları kaydediyorlar, üzerinde de çalışıyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Şimdi, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimizi...

Buyurun.

İSMET UÇMA (İstanbul) – İkinci sefer söz almak hakikaten bu kadar yoğun bir ortamda hoş değil. Ben de çok keyif aldım gerçekten, çok zengin bir toplantı oldu, Sevgili Bakanımızın bilgilerine. Başkanım, hoşgörünüze teşekkür ediyorum.

Ama ben diyorum ki iki kategoriye ayırmıştım, ona fazla değinmedik. Biz nadir eserleri konuşuyorsak, bizim Kültür Bakanlığı bünyesinde nadir eserleri tanıyacak, anlayacak, onaracak, geliştirecek bir okul açmamız gerekiyor yani bu elemanlar artık... Mesela siyakat okuyan sayısı artık yok Bakanım ya da nadirattan var artık. Naci Bey değindi. Bunlarla hakikaten birebir röportaj falan yapıp onları da kayıt altına almak önemli ama biz Kültür Bakanlığı bünyesinde nadir eserleri... Bu birkaç yabancı dille de olabilir Sevgili Valim.

Şimdi bu nadir eserleri, A'dan Z'ye nadir eserleri yani her şeyinden anlayabilecek bir eğitim ve öğretim kurumu Kültür Bakanlığı bünyesinde oluşturabiliriz. Yoksa bunlar gidiyor artık, o nesil de bitiyor ve kimse artık bunlardan bir şey anlamayacak hâle gelecek. Dolayısıyla, bunu önemsiyorum ama bunu Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte yapabiliriz, Kültür Bakanlığı olarak yapabiliriz. Ben teşekkür ediyorum. Bunu gelecek için önemsiyorum doğrusu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak eğitim veriyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Bir de Yazma Eserler Başkanlığı... Üniversitelerimizin bu konulara yoğunlaşması lazım.

BAŞKAN – Buyurun Ayşenur Hanım.

AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Aynı şeyleri söyleyecektim. Yani Yazma Eserler Başkanlığı kuruldu Kültür Bakanlığı bünyesinde. Uzmanlar alınıyor burada. Sayın Vekilimizin söylediği bütün konulara hâkim uzmanlar burada istihdam edilecek.

Yazma Eserler Başkanlığının eser kurtarma hastanesinden tutun da eserleri deşifre etmeye kadar pek çok birimi, bölümü var. Söylediğiniz, teklif ettiğiniz iş yapılıyor şu anda Kültür ve Turizm Bakanlığında.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanımızdan... Acaba yanlış mı anladım, İzmir Millî Kütüphanesi kitap derlemesi kısmından çıkarılıyor mu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Öyle bir şey yok. İstanbul, İzmir, Ankara birer merkez olarak...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Merkez olarak alıyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Meclis seçerek alıyor, her şeyi almıyor.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Yanlış anlamışım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bütünü üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi doğrultusunda bu bütünü üzerinde bir önerge var, o önergeyi okutuyorum.

Görüşülmekte olan 1/485 esas numaralı Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu Tasarısı'nın 23. Yasama Dönemindeki Komisyon raporu ve metninin İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi çerçevesinde aynen benimsenmesini arz ve talep ederiz.

Fikri Işık
Kocaeli

Nebi Bozkurt
Mersin

Avni Erdemir
Amasya

Ayşenur İslam
Sakarya

Çiğdem Münevver Ökten
Mersin

Gerekçe:

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı, 23. Yasama Döneminde yoğun mesai harcanarak 382 sıra sayısı ile rapor haline getirilmiştir. Ancak seçimlerin yenilenmesi nedeniyle hükümsüz sayılan Tasarı, hükümet tarafından yenilenmiştir. Önceki dönem Komisyon raporu incelendiğinde söz konusu Tasarının hemen her maddesinde değişiklik yapıldığı görülmektedir. Söz konusu Tasarı üzerinde yeniden görüşmelerin yapılarak aynı sonuca varılması olasılığı yüksektir.

Parlamento hukukuna egemen olan süreklilik ve usul ekonomisi ilkeleri yönünden bakıldığında ve önceki dönem hazırlanan raporun değiştirilmesini gerektirecek, raporu temelden sarsan yeni gelişmelerin bulunmaması göz önüne alındığında Tasarı üzerinde yeniden aynı çalışmanın yapılacak olması Komisyonumuz açısından zaman kaybına neden olabilecektir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle 23. Yasama dönemi Komisyon raporu ve metinlerinin aynen kabul edilmesinin daha yerinde olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Şimdi, önerge üzerinde önce önerge sahibi...

Buyurun.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; gerçekten Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu çok önemli bir komisyon ve geçen dönem de bu komisyonun bir üyesi olarak burada fevkalade verimli çalışmalar yaptık. Zannediyorum, Meclise örnek bir komisyonumuz var. Geçen dönemde dört siyasi parti vardı, bu dönem de dört siyasi parti var. Bütün arkadaşlarımızın konulara yaklaşımı fevkalade güzel ve burada, inanın, hangi arkadaşın hangi partili olduğunu eğer isim belirtilmezse çok zaman anlayamazsınız ve fikirler harmanlanınca da çok güzel sonuçlar çıkıyor.

Benim, doğrusu, geçen dönem en fazla heyecanlandığım konulardan bir tanesi yazma eserlerdir. Yani bütün Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeleri arkadaşlarımızın da katkılarıyla ki ittifakla çıkmıştı o kanun, çok hayırlı bir hizmet yaptığımızı düşünüyorum. Şimdi de hayata adım adım geçtiğini görmekten de ayrıca büyük memnuniyet duyuyorum.

Geçen dönem, yine biz bu derleme kütüphanelerle ilgili de çalışmayı yaptık. Aslında, Bakanlar Kurulundan kanun tasarısı olarak sevk edildiğinin çok dışında bir metin ortaya çıkardık ve burada bütün arkadaşlarımızın çok ciddi katkıları oldu. Uzun çalışma yapıldı ve uzun çalışmanın sonucunda, sadece İstanbul Üniversitesiyle ilgili bir tartışmada anlaşmazlık olmuştu. O da işte üniversitenin “Biz bu yükü kaldıramıyoruz.” diye daha önce beyanı vardı. “Bu yükü kaldıramıyorlarsa bu işin sürdürülmesinin anlamı yok.” diye düşünülüyordu genelde ama şimdi Sayın Rektörümüzün “Hayır, biz bu işi -kendi yapılanmamızı oluşturduk- bundan sonra rahatlıkla yapabiliriz.” dedikten sonra bizim 1453 yılında kurulmuş ve şu anda yaşayan en eski üniversite olan İstanbul Üniversitesini böyle bir haktan mahrum etmemiz doğrusu hiç mümkün değil. Sayın Bakanımızın da bu görüşte olması, diğer bütün parti gruplarımızın bu görüşte olması, AK PARTİ Grubunun da bu görüşte olması zannediyorum olayın tamamen artık çözülmüş olduğu anlamına geliyor. Tabii burada, değerli arkadaşlar, burası 16 normal, bir geçici maddeden oluşan 17 maddelik bir kanun tasarısı. Geçen dönemde komisyonda uzun uzun tartışıldı, konuşuldu. Doğrusu bugün burada yapılan değerlendirmeleri de aslında çok olgunlaşmış bir tasarıya verilen çok güzel katkılar olarak değerlendiriyorum ve tekrar maddeleri tek tek görüşmenin bir zaman kaybı olacağını da doğrusu düşünüyorum. Meclisimizin geleneğinde de bir önceki dönemde tartışılmış, olgunlaştırılmış ve komisyon raporu hâline getirilmiş tasarıların aynen Genel Kurula gönderilmesi aslında var, bu bir gelenek. Bugün de bu kadar geneli üzerinde yaptığımız güzel tartışmalardan sonra bir iki ufak düzeltmenin ki İstanbul Üniversitesi ve İzmir Millî Kütüphanenin de bu işe ilave edilmesini Genel Kurul gündeminde birlikte yine bütün gruplarımızın önerisiyle yapabileceğimizi dolayısıyla bugün burada bu metnin aynen benimsemesinin doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Şimdi gerçekten güzel bir tartışma olduğunu düşünüyorum. Kanunun 8’inci maddesinin değişmiş hâliyle hiçbir itirazımızın olmadığını Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da ifade ettik. Ancak takdir edersiniz ki bu kanun üzerinde oylama yapılırken biz 8’inci maddenin değişmemiş şekli devam ederse buradaki

metinde buna olumlu oy veremeyeceğiz ve bir muhalefet şerhi koymak mecburiyetinde kalacağız ama bu daha sonra bu Genel Kurulda değişecek. Dolayısıyla bir bu kanuna muhalefet şerhi koymak istemiyoruz. Dolayısıyla hızla bütün maddelerin tek tek oylanarak hiçbirimiz söz almaksızın sadece 8'inci madde değiştirilerek komisyondan geçmiş şekliyle çıkmasını arzu ediyoruz.

Sayın Bakan, uygun görürseniz hiç konuşmayız, maddeleri sırasıyla oylarız sadece 8'inci madde önerge doğrultusunda değiştirilir, orada da birkaç kelimedir zaten eklenecek olan. Önergemiz de mevcut. O zaman muhalefet şerhsiz oy birliğiyle komisyondan çıkmış bir yasa olur diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önerge sahibi olarak, buyurun.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Gerçekten biz Cumhuriyet Halk Partisinin bu tasarıya şerh koymasını arzu etmeyiz ama görebildiğimiz kadarıyla teknik olarak da yapılması gereken bazı çalışmalar var. Birtakım düzeltme ihtiyacı da var. Dolayısıyla ya komisyona bir ara verilmesi ihtiyacı doğabilir veya bu şeyleri Genel Kurulda yine el birliğiyle yaparız yani sonuçta biz Genel Kurulda bu tasarıyı toptan ele alacağız, tüm maddelerini tek tek görüşeceğiz. Maddeler üzerinde önergeler verilecek. Dolayısıyla bu tabii ki komisyonumuzun takdiridir. Diğer teknik çalışmaların tamamlanması açısından da aynen kabulünün doğru olacağını düşünüyoruz ama arkadaşlarımızın hassasiyetlerini de doğrusu önemsiyoruz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir maddenin içinde iki, üç tane kelimedir, uzun bir araya da gerek yok. Önergemiz var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) - Takdire bırakıyorum yani usul açısından siz nasıl uygun görürseniz komisyonun kararına biz saygı duyarız.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Üç kelime sadece.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Şimdi benim bilebildiğim kadarıyla eğer bu kanunu tekrar görüşmeye başlarsak Bakanlar Kurulundan geldiği şeklini tekrar komisyondan geçer şekilde her tür sürekli önergeyle değiştirmemiz gerekecek. Dolayısıyla bu metin...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir madde.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Benim bilebildiğim kadarıyla söylüyorum. Burada teknik arkadaşımız var. Şu noktada bir teknik hata yapmayalım. Komisyonumuzun mehabetine de çok şey yapmayabilir. Biz şimdi Bakanlar Kurulundan geldiği şekilde tekrar bu şeyi ele almak durumundayız. Her şeyi tekrar tekrar önergelerle değiştirmek ve komisyonun görüştüğü son hâle getirmek durumundayız. Dolayısıyla bunu tek şeyde Genel Kurulda İzmir'i ve İstanbul Üniversitesini ekleyerek bitirebiliriz diye düşünüyorum. Arkadaşlarımızın da...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Üç kelimenin değiştirilmesinden ibaret.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) - Sayın Başkanım, biz şöyle yapalım uygun görülürse: Komisyon Başkanlığına komisyon olarak bu önerge doğrultusunda redaksiyonda bulunma yetkisi verelim. O redakte edilmiş şekliyle fazla müzakere etmeden hatta hiç müzakere etmeden ve muhalefet şerhi de koymadan çünkü komisyon çok uyumlu, anlayışlı, farklı görüşleri bağdaştıran bir komisyon. Oy birliğiyle çıksın efendim. Bugünün işini Genel Kurula bırakmayalım.

BAŞKAN - Şöyle bir ara formüle ne dersiniz: Şimdi Sayın Serter'in ve sizin muhalefet gerekçeleriniz, daha doğrusu çekinceleriniz zaten şu anda tutanaklara girdi. Dolayısıyla muhalefet şerhi koymanıza gerek kalmadan hangi gerekçelerle bunun burada görüşülmesini istediğinizi söylerken zaten o çekincelerinizi tutanağa geçirmiş oldunuz. Gelin biz bunu uzatmadan önerge doğrultusunda Genel Kurula indirelim, orada da oybirliğiyle vereceğimiz bir değişiklik önergesiyle...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bu şekliyle biz oylayamayız.

BAŞKAN - Ne sakıncası olabilir?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Yani 8'inci madde bu şekliyle kalırken biz bu kanunu oylayamayız, "evet" diyemeyiz. Onun için burada yapılacak olan değişiklik...

BAŞKAN - Siz çekimser kalın çünkü çekinceleriniz kayda girdiği için...

Buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkanım, biz gerçekten Cumhuriyet Halk Partisi olarak Sayın Bakanın getirmiş olduğu, Hükûmet tarafından getirilen bu öneriyi çok olumluyoruz yani bunun çıkmasını da istiyoruz. Bunu bu derece önemseydiğimiz bir konuda iki cümle vardır yani iki kelime daha doğrusu. İstanbul Üniversitesi artı İstanbul Üniversitesiyle birlikte İzmir Millî Kütüphane. Bunların kapsam içerisinde olmasını istiyoruz. Bunu burada düzeltelim. Genel Kurulda da hiç tartışmayalım. Üzerinde tüm parti gruplarının oy birliğiyle Sayın Bakana da ciddi bir destekle bu geçmiş olsun. Bu da Türkiye'ye örnek olsun. Bizim istediğimiz budur. Biz bu anlamda bir şey yapmak istemiyoruz. Buradaki bu kadar önemseydiğimiz, bu kadar değer verdiğimiz bir kanun teklifine bir muhalefet şerhi koymak istemiyoruz. İstanbul Üniversitesi Rektörümüzün hem sizlerle tüm arkadaşlarla görüşmesi de ortadadır. Böyle bir şeye gerek yok. Buradan gayet olumlu bir şekilde çıkartalım, bu iş de burada bitsin. Daha sonra da hiç konuşmaya gerek olmadan Sayın Bakana teşekkür ederek de bir oylama yapılsın Genel Kurulda ve bundan da son derece mutlu olalım. Bu da örnek olsun. Türkiye açısından da bu kadar farklı şeylerde tartışma ortamında bir arada birleşebildiğimiz, farklı bir alanda da, Türkiye için önemli bir alanda da birleşebildiğimiz bir

göstergesi olmasını istiyoruz. Burada çok samimi olduğumuzu ifade etmek istiyorum efendim Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Şimdi muhalefet şerhi olmadan komisyondan bir yasa metni Genel Kurula gönderme iradesi çok saygıdeğer bir irade, çok teşekkür ederim arkadaşlarıma. Şimdi galiba burada Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar Dairesinden ya da konuyu bilenlerden bir arkadaşımızın bir teknik açıklamasına ihtiyacımız var. Şimdi şöyleyse eğer: Bütün maddeler okunacak, komisyondan geldiği şekliyle –alt komisyona gitti çünkü bu ve orada bir düzenleme geçirdi- maddeler okunacak, oylanıp geçecek ve sadece 8’inci maddede bir önerge varsa o kolaydır, belki bir yarım saatte bunu burada bitiririz. Ama öyle mi? Yoksa Bakanlar Kurulundan geldiği şekil sonra tekrar komisyondan geldiği şekle dönüştürecek her madde teker teker, onu teknik olarak bize açıklasınlar. Dönüştürülecek ve bu 8’inci maddede ayrıca önerge gelecek ise o uzun bir mesai gerektirir onu bilmiyorum. Onu belki ertelemek gerekir. Ama şunu acaba yapabilir miyiz, eğer böyleyse? Yani her maddeyi Bakanlar Kurulundan gelmiş maddeyi komisyon maddesi hâline dönüştürmek gibi bir mesai vereceksek, o zaman bu metnin İzmir Millî Kütüphanesi ve İstanbul Üniversitesinin de Genel Kurulda metne dahil edilmesi kaydıyla kabul edildiğini ben Bakan olarak burada ifade ediyorum. Komisyonun genel iradesinin bu olduğunu da kayda geçiriyoruz. Yani isteyen arkadaşlarımız “İzmir ve İstanbul Üniversitelerinin de kapsama alınması kaydıyla” diye yazabilirler veya bu komisyon iradesini biz tutanağa geçirmiş oluruz, hiç muhalefet şerhi vermezler yani burada irade şekillendi. Ben daha ilk konuşmamda İstanbul ve İzmir’in eski itirazlarını... Bakın bize İstanbul Üniversitesinin başvurusu 21.10.2011’de gelmiş yani bu yeni gelmiş. Biz buna İzmir’i de dahil ettik. İzmir Milletvekiliyim ben yani İzmir’le ilgili talepleri görmezden gelmemiz zaten mümkün değil. Ondan önce zaten bu iradede birleşmiştik. Bunu bir komisyon iradesi olarak burada tutanağa geçirip beraberce yine muhalefetsiz indirebiliriz diye düşünüyorum. Yani ortak bir anlayışa ihtiyacımız var.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teknik açıklama...

KOMİSYON UZMANI – İç Tüzük’ün 77’nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde “Yenilenen tasarı veya teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler açıkça belirtmek kaydıyla komisyonca benimsenebilir.” Yani buradaki ifadeden anlaşılan ve uygulamada karşılaşılan husus şu şekilde: Burada ya

komisyon önceki metni benimser, komisyon raporunu benimser, bizim hâlihazırdaki bu 77 önergesi, biraz önce geçen önerge bunu öngörüyor veya benimsemezse tasarı üzerinden ilgili değişiklikleri yine tekrardan baştan başlayıp yapmak zorunda kalır, mevcut her şeyi. Şimdi buradaki tasarıda da yani bu önermeleri hazırlamak için belli bir süre gerektirecektir, ara verirse olabilir çünkü hemen hemen her maddede yürürlük maddesi dahil bu tasarıda değişiklik önergesi var.

BAŞKAN – Peki teşekkür ediyorum.

Şimdi ben bütün bu değerlendirmeler ışığında arkadaşlarımızın önermesini yani tasarının geldiği biçimiyle, bir önceki dönemden devralınan biçimiyle kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O zaman kabul edilmiş önerge doğrultusunda tasarının 23'üncü Dönemde komisyonumuzda kabul edilmiş olan raporu, bundan önceki komisyondaki raporu ve metni aynen kabul edilmiştir.

Şimdi karar özeti...

Buyurun Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – 43'üncü maddeyi de arkadaşlar bize yorumlarlar mı?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hiçbir konuda bu kadar mutabakat yok. Genel Kurulda konuşmadan bunu bitirelim.

BAŞKAN - Bu mutabakatımızı Genel Kurulda da göstererek...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Gösterebilmek için burada bitirelim. Genel Kurulda konuşmadan geçirelim.

BAŞKAN – Okuyun lütfen.

KOMİSYON UZMANI – “Madde 43- Komisyon bir gündem maddesinin görüşülmesini tamamlamadan önce o konuyla ilgili belli bir hususun yeniden görüşülmesini hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğunun oyuyla kararlaştırabilir. Komisyon belli bir gündem maddesinin görüşülmesini tamamladıktan sonra aynı konunun komisyonda yeniden görüşülmesi, komisyon raporu Meclis Başkanlığına verilmeden önce komisyon üye tamsayısının salt çoğunluğunun gerekçeli ve yazılı istemi üzerine bir defa için mümkündür.”

Efendim burada şöyle bir husus var: Bizim gündemimizdeki madde kanun tasarısı (1/485) komisyon raporu değil. Ondan dolayı bu maddenin uygulanması bu doğrultuda mümkün görünmüyor efendim.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) - Yapıcı bir yorum değil efendim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Madde oylaması yok mu? Maddeler oylanmıyor mu?

BAŞKAN - Biz hayır, maddelerin görüşülmesine geçmedik, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimizi yaptık, sonra maddelere geçilip geçilmemesine karar vermeden önce arkadaşlarımızın verdiği önerge var. İç Tüzük'ün...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O önergeyi çekecek arkadaşlar.

BAŞKAN – Çekmediler.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Biz de tek tek madde üzerinde oylama...

BAŞKAN - İşte onu yapmayalım zamandan kazanalım.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O zaman biz de muhalefet şerhi koyuyoruz.

BAŞKAN – Peki.

Ben bütün arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum, katkılarınızdan ötürü çok teşekkür ediyorum. Aynı olumlu katkıların Genel Kuruldaki 8'inci maddeyle ilgili olarak yapacağımız değişiklik önergesinde de süreceğini bu konuşmalardan çıkartıyorum.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) - Sayın Başkan, sizi sevmemize müsaade etmiyorsunuz. Bakın çok samimi söylüyorum, Sayın Bakan sizi sevmemize müsaade etmiyorsunuz. Biz gerçekten bu yasanı çok önemsiyoruz ve olumlu. Yani burada değişsin öyle insan, ne olacak yani? Yani buna bu kadar bir bilek güreşi durumuna getirmeye gerek yok ki.

BAŞKAN - Aynı iş birliğini, aynı birlikte davranış modelini Genel Kurulda sergilememizin ne sakıncası var?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Eğer bir tereddüt doğmuşsa...

BAŞKAN – Yok tereddüt. Bakanlığın hazırlığı var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bakın, hayır efendim geçtiğimiz dönemden itibaren Genel Kurulda yapılan düzenlemeler konusunda muhalefet partilerinde bir soru işareti, bir tereddüt yaratıldığı içindir ki biz hiçbir şeyin Genel Kurula bırakılmasından yana değiliz, açık söylüyorum. Bu sadece bu olayla bağlantılı değildir. Burada ben Bakanın samimiyetine inanıyorum, komisyonun samimiyetine inanıyorum ancak daha önce Genel Kurulda önergelerle önceden mutabakata varılan konularda oldubittiye getirip yapılan düzenlemeler nedeniyle AKP'nin bu konudaki tutumuna güvenmediğimiz için biz bunun Genel Kurulda düzenlenmesini değil burada kesin şeklinin verilmesi görüşünderiz, açıkça söylüyoruz. Biz bu konuda iyi niyetle yaklaştık. Gerçekten bu yasanın çıkmasından da yana bir tavır içindeyiz ama bu iyi niyetimizin karşılığını göremediğimizi de üzüntüyle bildiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şöyle diyelim mi: Sizin bu güveninizi tekrar kazanabilmek için iyi bir fırsat bu. Genel Kurulda müsaade edin hep birlikte...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) - O fırsatı kaçırdınız, o fırsat buradaydı.

BAŞKAN - Daha Genel Kurula inmedik. Genel Kurula indirelim bakalım dediğiniz gibi mi oluyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Arkadaşlar, bu kadar güzel bir müzakerenin sonunu lütfen gergin bitirmeyelim yani bakın çok açık yüreklilikle hepimiz ifade ediyoruz ki İstanbul Üniversitesi ve İzmir Millî Kütüphanesinin yasaya dâhil edileceğini ben sunuş konuşmamda söyledim yani bunu lütfen bir bağlayıcı beyan olarak kabul edin. komisyonda da kimse buna itiraz etmedi. Arkadaşlarımız, sadece teknik arkadaşlarımız diyorlar ki: Sadece bu maddeyle ilgili önergeyi konuşmamız yetmez, Bakanlar Kurulundan gelmiş olan metni komisyon metnine çevirmek için tek tek daha önceki on iki önergeyi de ayrıca müzakere etmemiz ya da burada tekrar okumamız ve oylamamız ve oylatmamız gerekiyor ama bu uzun bir süreç alacak deniyor. Sadece bundan ibaret yoksa sizin önergenizi herkes benimsedi. Buna yani lütfen çok özür dileyerek söylüyorum bir bardak suda fırtına yaratmak derler, yapmayalım lütfen.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - Biz yapmadık, fırtınanın kaynağı biz değiliz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Ben komisyonun bugünkü yapıcı fikirlerine çok teşekkür ediyorum. Komisyonun emeğini saygıyla selamlıyorum.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) - Efendim çoğunluğun dayatmasıyla karşı karşıya kalmayalım, katkı sağlayalım. Bitirelim işi. Burada bitirelim. Efendim biz niye komisyon olarak toplandık eğer bir katkı sağlayamayacaksak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) - Komisyonun önerisini biz Bakanlık olarak benimsedik Genel Kurulda gereğini yerine getireceğiz.

Çok teşekkürler, sağ olun.

Kapanma Saati: 12.50